

महाराष्ट्र विधानपरिषद

दुसरे अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

सोमवार, दिनांक २२ ऑगस्ट, २०२२ / श्रावण ३१, १९४४ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) उप मुख्यमंत्री		
(३) सांस्कृतिक कार्ये मंत्री		
(४) ग्रामविकास, वैद्यकीय शिक्षण मंत्री		
(५) कामगार मंत्री		
(६) सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री		
(७) राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री		
(८) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता, महिला व बालविकास मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ६६

शासनाकडे नोंदणी केलेल्या बेरोजगारांना रोजगार मिळण्याबाबत

- (१) * १४५७१ श्री.अभिजित वंजारी : सन्माननीय कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) दहापेक्षा अधिक कर्मचारी काम करीत असलेल्या खाजगी आस्थापनांनी राज्याच्या कौशल्य विकास विभागाच्या पोर्टलवर नोंदणी करणे बंधनकारक असतानाही अनेक आस्थापना खाजगी एजन्सीकडून मनुष्यबळ मागवित असल्याने शासनाकडे नोंदणी केलेल्या बेरोजगारांना संधी मिळत नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सेवायोजन कार्यालये रिक्त पदे अधिसूचित करण्याची सक्ती करणारा कायदा, १९५९ लागू करण्यात आला असून त्यानुसार सर्व आस्थापनांना नोंदणी बंधनकारक असून त्यासाठी त्यांना वेळोवेळी पत्रही दिले जात आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासनाकडे नोंदणी केलेल्या बेरोजगारांना रोजगार मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) व (२) नाही.

तथापि, सदर कायद्यातील तरतूदीनुसार नियोक्त्यांना नोंदणी करण्याबाबत वेळोवेळी सुचना देण्यात येतात.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सरळसेवा भरती आस्थापना मंडळ आणि स्थानिक निवड मंडळ या माध्यमातून नवीन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील पदे भरण्याबाबत

(२) * १४४७० श्री.रमेश कराड, श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन विभागाकडून नवीन महाविद्यालय सुरू केली असून या ठिकाणी पूर्णवेळ डॉक्टरांची पदे भरली जात नसल्याने वैद्यकीय शिक्षकांकडून नाराजी व्यक्त होत असल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एमसीआय आणि एनएमसीच्या निरीक्षणासाठी औरंगाबाद येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील (घाटी) डॉक्टरांची प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती केली जात आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर डॉक्टरांची इतरत्र प्रतिनियुक्तीने नियुक्ती केल्याने औरंगाबाद येथील घाटी रुग्णालयातील रुग्णांना उपचार मिळत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने सर्व नवीन महाविद्यालयांमध्ये प्रतिनियुक्तीवर डॉक्टर न देता सरळसेवा भरती आस्थापना मंडळ (डीवीसी) आणि स्थानिक निवड मंडळ (डीएसबी) या माध्यमातून नव्या शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात पदे भरण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) होय.

(३) हे खरे नाही.

(४) नविन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील पदे सरळसेवेने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत भरणेबाबत शासन निर्णय दिनांक ०९/०८/२०२१ अन्वये धोरण विहित करण्यात आले आहे. त्यानुसार प्राध्यापक-२२, सहयोगी प्राध्यापक-५६ व सहायक प्राध्यापक-७२ इतक्या पदांकरिता आयोगामार्फत भरती प्रक्रिया सुरू केली आहे. त्यापैकी आयोगाने प्राध्यापक-६, सहयोगी प्राध्यापक-२२ व सहायक प्राध्यापक-१६ उमेदवारांची शिफारस केली आहे. उर्वरित पदांबाबत आयोगाच्या स्तरावर कार्यवाही सुरू आहे. प्रसंगत: महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सरळसेवेने उमेदवार उपलब्ध होईपर्यंत पदोन्नतीने प्राध्यापक-२ व सहयोगी प्राध्यापक-७ यांची नविन महाविद्यालयात पदस्थापना देण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळाकडून बांधकाम मजूरांना सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच वाटप करण्याबाबत

(३) * १३६४४ श्री.प्रसाद लाड, श्री.अंबादास दानवे : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ९ मधील प्रश्न क्रमांक ८७७६ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोना कालावधीमध्ये मागील दोन वर्षात अनेक बांधकाम कामगार, वीटभट्टी मजुर तसेच रोजगार हमी योजनेतर्गत काम करणाऱ्या कामगारांना ९० दिवसाची कामाची अट असून कामगारांच्या कामाचे ९० दिवस अपूर्ण असल्याने मोठ्या प्रमाणात मजुर कामगारांचे महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळांतर्गत नोंदणी तसेच नुतनीकरणाचे काम पूर्ण झाले नसल्याने राज्यातील मजुर हे कामगार सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संचाच्या लाभापासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कल्याणकारी मंडळाने दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०२२ रोजीच्या पत्राद्वारे दिनांक ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत नोंदणी झालेल्या बांधकाम कामगारांना सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच वितरणास राज्यातील अप्पर कामगार आयुक्त, कामगार उप आयुक्त तसेच सरकारी कामगार अधिकाऱ्यांना मान्यता प्रदान केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) तसेच, औरंगाबाद येथील बांधकाम मजूरांसाठी शासनाच्यावतीने देण्यात येणाऱ्या सेफ्टी किट साहित्याचा माहे एप्रिल, २०२२ रोजी पासून तुटवडा निर्माण झाला असल्याचे निदर्शनास आले असून कामगारांच्या सुरक्षिततेच्यादृष्टीने आवश्यक असलेले सुरक्षा संच (सेफ्टी किट) साहित्याचा तुटवडा निर्माण होण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, राज्यभरातील गरीब मजुर कामगारांना महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याणकारी मंडळाकडून सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच वाटपाची कायम स्वरूपी कार्यवाही ठेवण्याबाबत "समर्थन" संस्थेने दिनांक २८ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास मा.कामगार मंत्री यांना पत्राद्वारे कळविल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील एकही गरीब मजुर सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच योजनांपासून वंचित राहू नये तसेच, औरंगाबाद येथील बांधकाम मजूरांसाठी सुरक्षा संच साहित्य उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुरेश (भाऊ) खाडे : (१) इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार व सेवाशर्ती) अधिनियम, १९९६ च्या कलम १२ अन्वये बांधकाम कामगाराने मंडळामध्ये नोंदणीकरीता मागील वर्षभरात किमान ९० दिवस बांधकामावर काम करणे अनिवार्य आहे. तसेच अधिनियमाच्या कलम ११ अन्वये मंडळांतर्गत नोंदीत बांधकाम कामगार मंडळाच्या योजनेच्या लाभास पात्र आहेत. त्यानुसार नोंदीत बांधकाम कामगारांनाच सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच वितरीत करण्यात येत आहेत.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) होय, हे खरे आहे.

(५) दिनांक ३१/०३/२०२२ पर्यंत नोंदणीकृत झालेल्या तसेच नुतनीकरण झालेले परंतु लाभ न मिळालेल्या बांधकाम कामगारांना सुरक्षा संच व अत्यावश्यक संच वाटप करण्याबाबत शासन पत्र दिनांक ०९/१२/२०२१ व दिनांक १५/१२/२०२१ अन्वये मान्यता दिलेली आहे. शासनाच्या दिनांक २३/०६/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये दिनांक ३१/०३/२०२२ पर्यंत व त्यानंतर नोंदीत होणाऱ्या बांधकाम कामगारांना ५,८३,६६८ इतक्या संच वाटपाच्या मर्यादेपर्यंत संच वाटप करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बुलढाणा जिल्हा परिषदेमधील केंद्र प्रमुखांच्या पदोन्नती व वेतन निश्चितीची
प्रकरणे मंजूर करण्याबाबत**

(४) * १३९९१ डॉ.रणजित पाटील : दिनांक २१ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारंकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १६ मधील प्रश्न क्रमांक ५१५५ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा परिषदेमधील केंद्रप्रमुख हे पद प्राथमिक शिक्षण विभागातील पदोन्नतीचे, अधिक कर्तव्याचे व जबाबदारीचे असल्याने दहा ते बारा शाळांच्या कार्यक्षेत्रामध्ये पर्यवेक्षण करणारे महत्वाचे पद आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, बुलढाणा जिल्हा परिषद प्रशासनाने पाठविलेल्या पत्रावर अद्यापपर्यंत कोणतीही कार्यवाही न झाल्याने बुलढाणा जिल्हा परिषदमधील कार्यरत व सेवानिवृत्त केंद्र प्रमुखांची विविध प्रकरणे नामंजूर होत आहेत, हे ही खरे आहे काय, तसेच सदर पत्रावर कार्यवाही न करण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, केंद्रप्रमुख हे पदोन्नतीचे पद अधिक कर्तव्य व जबाबदारीचे असल्याने पदोन्नतीची वेतनवाढ महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१ च्या नियम क्रमांक ११(१)(अ) नुसार देवून निश्चित करावी किंवा कसे याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, बुलढाणा यांनी त्यांच्या दिनांक २१ जून, २०१८ रोजीच्या पत्रान्वये सादर केलेल्या प्रस्तावावर काय कार्यवाही करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने जिल्ह्यातील कार्यरत व सेवानिवृत्त केंद्र प्रमुखांना न्याय देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलांबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१), (२) व (३) केंद्र प्रमुख या पदाची निर्मिती, या पदाची कर्तव्य व जबाबदाऱ्या तसेच शैक्षणिक अर्हता याबाबतचा निर्णय शालेय शिक्षण विभागाकडून घेण्यात आलेला आहे. त्यामुळे केंद्र प्रमुख पदावरील कर्मचाऱ्यांच्या पदोन्नती व वेतन निश्चिती बाबत जिल्हा परिषदेने व्यक्त केलेल्या धारणेबाबत शालेय शिक्षण व वित्त विभागाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. परंतु नांदेड जिल्हा परिषदेने याच विषयाबाबत प्रस्ताव सादर केलेला आहे. त्या प्रकरणी शालेय शिक्षण व वित्त विभागाचे अभिप्राय प्राप्त झालेले असून त्या विभागाने अभिप्राय दिल्याप्रमाणे सर्व जिल्हा परिषदांकडून माहिती घेण्यात येत आहे. जिल्हा परिषदांकडून माहिती घेऊन शालेय शिक्षण व वित्त विभागाच्या मान्यतेने निर्णय घेण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू, विक्रमगड व तलासरी (जि.पालघर) तालुक्यात वाढणाऱ्या हत्तीरोगाचा
प्रादुर्भाव रोखण्याबाबत**

(५) * १४०७५ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री

पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू, विक्रमगड व तलासरी (जि.पालघर) तालुक्यात माहे ऑक्टोबर, २०२१ मध्ये शासनामार्फत राबविण्यात आलेल्या संक्रमण पडताळणी सर्वेक्षण मोहिमेत माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान ६ ते ७ वर्षे वयोगटातील लहान मुलांच्या तपासणीत २९ बालके हत्तीरोग संक्रमित असल्याचे आढळून आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गत पाच वर्षांपासून विविध सर्वेक्षणात ह्या तीन तालुक्यात १४७ व्यक्ती हत्तीरोग संक्रमित असल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने पालघर जिल्यात वाढत असलेला हत्तीरोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

- दिनांक ४ ते ७ ऑक्टोबर, २०२१ या कालावधीमध्ये पालघर जिल्ह्यात संक्रमण पडताळणी सर्वेक्षण करण्यात आले. हे सर्वेक्षण राज्यामध्ये २०१४ पासून सुरु असलेल्या वार्षिक नियमित कार्यक्रमाचा भाग आहे.
- जिल्ह्यामध्ये सामुदायिक औषधोपचार मोहिम घेण्यासाठी व हत्तीरोग संक्रमणाची नेमकी अवस्था समजण्यासाठी हे सर्वेक्षण करण्यात येते. या सर्वेक्षणात पालघर जिल्ह्यातील एकूण ७२६१ मुलांची तपासणी करण्यात आली. त्यापैकी ८० मुलांमध्ये हत्तीरोग जंतु आढळून आले. यातील २२ मुले डहाणु तालुक्यातील ४ मुले विक्रमगड तालुक्यातील तर ३ मुले तलासरी तालुक्यातील आहेत.
- या सर्वेक्षणात रक्तात मायको फैलेरिया आढळण्याचे प्रमाण १ % पेक्षा कमी असल्यास सामुदायिक औषधोपचार मोहिम घेण्यात येत नाही. पालघर मध्ये हे प्रमाण १.१ % असल्याने सामुदायिक औषधोपचाराची मोहिम राबविण्यात आली. ही टक्केवारी २०१६ साली १.९१ होती तर २०१८ मध्ये २.१ % होती. ती घटून आता १.१ % झालेली आहे. यावरून पालघर येथे हत्तीरोग जंतु संसर्गाचा दर कमी झाला असल्याचे दिसून देते.
- राज्य हे हत्तीरोग दुरीकरणामध्ये निरंतर प्रगती करत आहे. राज्यातील अठरा हत्तीरोग ग्रस्त जिल्ह्यांपैकी सिंधुदुर्ग, अकोला, जळगाव, अमरावती, वर्धा, सोलापूर, लातूर आणि उस्मानाबाद या आठ जिल्ह्यांनी संक्रमण पडताळणी सर्वेक्षणाचे (Transmission Assesment Survey-, ३) तीन फेऱ्या पास करून दुरीकरण साध्य केले आहे. उर्वरीत जिल्ह्यात (चंद्रपूर, गडचिरोली, गोंदिया, भंडारा, नागपूर, नांदेड, यवतमाळ, नंदुरबार, ठाणे आणि पालघर) सुध्दा केंद्रशासनाच्या मागदर्शक सुचनानुसार हत्तीरोग दुरीकरण कार्यवाही सुरु आहे. देशामधील हत्तीरोग समस्याग्रस्त राज्यांमध्ये बिहार, उत्तर प्रदेश, ओरिसा, तेलंगणा, झारखंड, आंध्रप्रदेश, पश्चिम बंगाल यांच्यानंतर महाराष्ट्राचा क्रमांक येतो. महाराष्ट्रामध्ये

मायक्रोफिलारियाचे प्रमाण १९९८ मधील १.७२% पासून कमी होत २०२१ अखेर ०.०४% पर्यंत खाली आले आहे. तसेच हत्तीरोगाचे प्रमाण १९९८ मधील ०.३४% पासून उतरून २०२१ अखेर ०.०१ % पर्यंत पोहोचले आहे.

- रक्तामध्ये हत्तीरोगाचे मायक्रो फायलेरिया हे जंतु आढळून येणे आणि प्रत्यक्ष हत्तीपाय रोग होणे या दोन वेगवेगळ्या अवस्था आहेत. रक्तामध्ये मायक्रोफिलारिया दिसून आल्यानंतर आयव्हरमेटिन, DEC आणि अलबेनडेझोलची मात्रा दिल्यास पायामध्ये विकृती निर्माण करणारा हत्तीरोग होत नाही.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

हत्तीरोग माहिमेअंतर्गत नियमित सर्वेक्षण बेस लाईन डाटा सर्वेक्षण पोस्ट एम.डी.ए सर्वेक्षण व संक्रमण पडताळणी सर्वेक्षण कार्यक्रम आहेत त्यानुसार नियमित पथकाव्दारे तपासणी केली जाते व पालघर जिल्ह्याच्या मागील ५ वर्षांच्या अहवालानुसार एकूण हत्तीरोग रोगजंतुने दूषित रक्त नमुन्यांची संख्या १४७ आहे. गत ५ वर्षांतील दूषित आढळून आलेल्या रक्त नमुन्याची संख्या वर्षानुवर्ष घटत असल्याचे दिसून येते. सन २०२१ मध्ये या ३ तालुक्यामध्ये २९ हत्तीरोग रोगजंतुने दूषित रक्त नमुने आढळले होते. त्यामध्ये मोठ्या प्रमाणात घट होऊन सन २०२२ मध्ये केवळ ४ हत्तीरोग रोगजंतुने दूषित रक्त नमुने आढळलेले आहेत. रक्तामध्ये हत्तीरोगाचे मायक्रो फायलेरिया हे जंतु आढळून येणे आणि प्रत्यक्ष हत्तीपाय रोग होणे या दोन वेगवेगळ्या अवस्था आहेत.

(३) होय.

या सर्व बालकांची तपासणी करून त्यांना केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार या आजारासाठीचा प्रतिबंधात्मक उपचार दिलेला आहे.

- पालघर जिल्ह्यामध्ये ८ लक्ष ६ हजार पात्र लोकसंख्येपैकी ७ लक्ष ५० हजार लोकांनी सदर प्रतिबंधात्मक गोळ्यांचे सेवन करून ९३ % कव्हेरेज साध्य केले आहे. पालघर जिल्ह्यात २०१९ मध्ये हत्तीरोग आणि अंडाक्षय वृद्धी रुग्णांची संख्या ९२२ होती ती २०२० मध्ये घटून ८१५ झाली आहे. २०२१ मध्ये ६४३ पर्यंत खाली असून हत्तीरोगाचे प्रमाण घटत चालल्याचे दिसून येते.
- हत्तीरोगाचे निर्मूलन करण्याच्या दृष्टीने राज्य प्रगतीपथावर आहे. यापूर्वी राज्यातील १८ जिल्हे असे होते की, ज्यांच्यामध्ये हत्तीरोगाची साथरोग अवस्था होती. परंतु आता सलग ३ वर्षांची आकडेवारी बघता यापैकी ८ जिल्ह्यांनी TAS-३ (Transmission Assesment Survey-, ३) चाचणी उत्तीर्ण केली आहे. तसेच पालघर बाबत सुध्दा सर्व सूचकांक कमी होताना दिसत आहेत. महाराष्ट्र राज्य हे देशामध्ये सामुदायिक औषधोपचार मोहिम (Mass Drug Administration) मध्ये प्रथम क्रमांकाचे तर अंडवृद्धी शस्त्रक्रिया (Hydrocele operation) मध्ये दुसऱ्या क्रमांकाचे राज्य आहे. भारत सरकारच्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार याबाबत सर्व पावले उचलली जात आहेत.
- पालघर जिल्ह्यात हत्तीरोगाचा प्रादुर्भाव रोखण्यासाठी खालील उपाययोजना करण्यात येत आहेत-
- सामुदायिक औषधोपचार मोहिम- सामुदायिक औषधोपचार मोहिमेत सन मे २०२२ मध्ये डहाणू येथे ४४५४३७ लोकांना (९२.७%), विक्रमगड येथे १५१९२८ लोकांना (९७.१९%), तलासरी येथे १५२७९० लोकांना (८९.८१%) लोकांना हत्तीरोग विरोधी गोळ्या खाऊ घालण्यात आल्या.
- विकृती व्यवस्थापन - पालघर जिल्ह्यातील हत्तीरोग रुग्णांना सन २०२० मध्ये ७२७ व सन २०२१ मध्ये ६१९ विकृती व्यवस्थापन (MMDP) कीटचे वाटप करण्यात आलेले आहे. हत्तीरोग विकृती व्यवस्थापनामध्ये महाराष्ट्र राज्याचा देशात पहिला क्रमांक आहे. जंतूसंसर्गानंतर सुमारे १०-१५

वर्षानंतर केवळ १% रुग्णांमध्ये हत्तीपाय / अंडवृद्धी विकसित होते. एकदा हत्तीपाय विकसित झाल्यानंतर बरा होऊ शकत नाही परंतु काही उपाय केल्यास /काळजी घेतल्यास विकृती टाळता येते. हत्तीपाय रुग्णांना विकृती व्यवस्थापन किटस देण्यात आले आहेत. अंडवृद्धी शस्त्रक्रियेनंतर बरा होऊ शकतो.

- अंडवृद्धी शस्त्रक्रिया - पालघर जिल्ह्यात सन २०२१ मध्ये ७४ व मे २०२२ अखेर ७४ इतक्या अंडवृद्धी शस्त्रक्रिया करण्यात आल्या आहेत. २६१७ अंडवृद्धी शस्त्रक्रिया करून महाराष्ट्र राज्याने देशात दुसरा क्रमांक पटकावला आहे. गेली अनेक वर्षे अंडवृद्धीचा राज्यामध्ये एकही नवीन रुग्ण सापडलेला नाही. आणि सद्यःस्थितीत जे अंडवृद्धी रुग्ण आहेत त्यांच्या शस्त्रक्रिया पूर्ण करण्यासाठी कालबद्ध कार्यक्रमाद्वारे कार्यवाही केली जात आहे.
- डास नियंत्रण - डास नियंत्रणाकरीता कीटकशास्त्रीय सर्वेक्षण करून आढळून आलेले डास अळी दूषित कंटेनर रिकामे करणे अथवा अॅबेट टाकणे तसेच डासोत्पत्ती स्थानांमध्ये गप्पी मासे सोडणे, कोरडा दिवस पाळणे इ. चा वापर करून डासांपासून संरक्षण करणे या बाबत आरोग्य शिक्षण देण्यात येते. महाराष्ट्र राज्यामध्ये कायमस्वरूपी डासोत्पत्ती स्थाने तसेच गप्पी मासे पैदास केंद्रांच्या याद्या बनविण्यात आल्या आहेत आणि त्यांना जियो टॅगिंग (latitude & longitude co-ordinates) देण्याचे काम सुरु आहे. पालघर येथील १८१५ डासोत्पत्ती स्थानांमध्ये गप्पी मासे सोडण्यात आलेले आहेत, माहे जुलै २०२२ अखेर १.९९ लक्ष घरांमध्ये कीटाशास्त्रीय सर्वेक्षण करून ९३५९ दूषित घरांमध्ये डास प्रतिबंधात्मक उपाय योजना करून एकूण १५५०० मच्छर दानींचे वाटप करण्यात आले आहे.
- रात्र सर्वेक्षण व नियमित उपचार - यामध्ये हत्तीरोग ग्रस्त भागातील रक्त नमुने रात्रीच्या वेळी घेऊन तपासण्यात येतात. पालघर जिल्ह्यामध्ये २०२२ मध्ये १२४२४ रक्त नमुने तपासणी करण्यात आले आहेत. मायक्रोफॅलेरिया रोगजंतूने दूषित रक्त नमुने आढळून आलेल्या ५ रुग्णांना हत्तीरोगाचा समूळ उपचार देण्यात आला.
- अळीनाशक फवारणी- कार्यक्षेत्रातील निवडक हत्तीरोग ग्रस्त भागात क्षेत्रिय कर्मचाऱ्यांमार्फत डासांवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता अॅबेट, बीटीआय पावडर या रसायनांचा वापर करून ३१०० डासोत्पत्ती स्थानांत फवारणी करण्यात आलेली आहे.
- कीटकशास्त्रीय सर्वेक्षण- उपलब्ध किटक समाहारकांच्या मार्फत कार्यक्षेत्रातील निवडक भागातील घरांमध्ये डास पकडून त्यांचे वर्गीकरण करणे, डास घनता काढणे, डासांचे विच्छेदन करणे व डासोत्पत्ती स्थाने तपासणे, इत्यादी कार्यवाही करण्यात येते. माहे जुलै २०२२ अखेर ३२५१ डासांचे विच्छेदन केले, ते सर्व निर्जंतुक आढळून आले आहेत.
- जीवशास्त्रीय उपाययोजना - गप्पी मासे सोडण्या योग्य स्थाने उदा. बिनवापराच्या विहिरी, टाकी, कारंजे, मोठे डबके, तलाव, मोठे नाले इत्यादी ठिकाणी गप्पी मासे सोडून डासांची उत्पत्ती कमी केली जाते. पालघर येथे एकूण ३४४ गप्पी मासे पैदास केंद्रांची स्थापना करण्यात आलेली आहे आणि १८१५ डासोत्पत्ती स्थानात गप्पी मासे सोडण्यात आले आहेत.
- आरोग्य शिक्षण- २०२५ अखेर महाराष्ट्रातून हत्तीरोगाचे दूरीकरण (Elimination) करण्याचे लक्ष निर्धारित करण्यात आले आहे. कार्यक्षेत्रातील जनतेस विविध माध्यमांद्वारे व प्रत्यक्ष भेटी मध्ये हत्तीरोगाचे प्रसाराचे कारण, डासोत्पत्ती, औषधोपचार, प्रतिबंधात्मक उपाय इत्यादी बाबत आरोग्य शिक्षण आरोग्य कर्मचारी यांचे मार्फत नियमितपणे दिले जाते.

- पालघर जिल्हा हिवताप अधिकारी कार्यालय हे जून २०१८ मध्ये कार्यान्वित करण्यात आलेले आहे सदर कार्यालय अंतर्गत IEC करीता खालील कार्यवाही करण्यात आलेली आहे.
 - सन २०१८ मध्ये सामुदायिक औषधोपचार मोहिमेची IEC करणेकरीता २८८ बॅनर, १२ हजार पॅम्पलेट व ४ हजार फ्लॅश कार्डस छापून वाटप करण्यात आले.
 - सन २०१९ मध्ये सामुदायिक औषधोपचार मोहिमेची IEC करणेकरीता ३०० बॅनर, ४ हजार पॅम्पलेट व ४ हजार फ्लॅश कार्डस छापून वाटप करण्यात आले.
 - सन २०२२ मध्ये सामुदायिक औषधोपचार मोहिमेची IEC करणेकरीता ११ होर्डिंग, १ हजार बॅनर, ८ हजार पॅम्पलेट व १ हजार २०० फ्लॅश कार्डस छापून वाटप करण्यात आले.
 - सन २०२१ मध्ये संक्रमण पडताळणी सर्वेक्षण अंतर्गत जनजागृती करणेकरीता १७ होर्डिंग, ५६४० पॅम्पलेट व २८२० स्टिकर्स छापून वाटप करण्यात आले.
 - या कार्यालयांतर्गत हिवताप जून जागरण मोहिम, शालेय डेंग्यू जागृती मोहिम, राष्ट्रीय डेंग्यू दिन व राष्ट्रीय हिवताप दिन राबविण्यात येतात. या अंतर्गत शाळेत जाऊन शालेय विद्यार्थ्यांमध्ये किटकजन्य आजाराविषयी माहिती देऊन त्याविषयी जनजागृती करण्यात येते. तसेच ग्राम स्वच्छता, पोषण व समुपदेशन समितीच्या सभेमध्ये जनजागृती करण्यात येते तसेच ग्रामसभेमध्ये देखील याबाबत आरोग्य कर्मचारी यांच्यामार्फत समुपदेशन करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील कंत्राटी तत्वावर कार्यरत निदेशकांना नियमित सेवेत सामावून घेण्याबाबत

(६) * १४२१४ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.कपिल पाटील, श्री.किरण सरनाईक, श्री.किशोर दराडे, डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये शासनाच्या दिनांक २३ ऑगस्ट, २०१० रोजीच्या आदेशानुसार ३३४ निदेशकांना दोन वर्षासाठी नियुक्ती देण्यात आली असून, दोन वर्षांची मुदतवाढ देवून एकूण चार वर्षांच्या सेवेनंतर सन २०१४ मध्ये कार्यमुक्त करण्यात आले असून, त्यांना मानधन तत्वावर कंत्राटी पध्दतीने सेवेत घेण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये रिक्त असलेल्या पदांवर सदर ३३४ निदेशकांना नियमित सेवेत सामावून घेण्याबाबतची शिफारस मंत्रिमंडळ उपसमितीने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मंत्रिमंडळ उपसमितीने केलेल्या शिफारशीकडे दुर्लक्ष करून औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमधील निदेशकांची रिक्त असलेली ७०० पदे स्पर्धा परीक्षेद्वारा भरण्यास शासनाने मान्यता दिली असून गत अनेक वर्षांपासून कार्यरत असलेल्या अनुभव प्राप्त कंत्राटी निदेशकांवर अन्याय होत असल्याने त्यांच्यात नाराजी निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून, चौकशीच्या अनुषंगाने ३३४ कंत्राटी तत्वावर मान्यता दिलेल्या कार्यरत निदेशकांना नियमित सेवेत सामावून घेऊन नविन सेवा प्रवेश लागू करण्याबाबत व उर्वरित रिक्त पदे भरण्याबाबत सुधारित आदेश काढून निदेशकांना न्याय देण्याबाबत, तसेच संभाव्य

शिक्षकीय संवर्ग पदभरतीपूर्वी कंत्राटी तत्वावर मान्यता दिलेल्या कार्यरत निदेशकांना नियमित वेतनश्रेणीत मान्यता देऊन सातव्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने मानधनात वाढ करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) होय, सदर नियुक्त्या कंत्राटी स्वरूपातील आहेत.

(२) होय, त्यानुसार सदरचा प्रस्ताव तत्कालिन मंत्रिमंडळापुढे ठेवण्यात आला होता.

(३) अशाप्रकारचे निवेदने शासनास प्राप्त झाली आहेत. त्यानुसार कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या वयोमर्यादा शिथिल करण्याचा प्रस्ताव सामान्य प्रशासन विभागास सादर करण्यात आला असता कंत्राटी निदेशकांचे सेवाप्रवेश अस्तित्वात नसल्यामुळे वयोमर्यादा शिथिल करण्याबाबत निर्णय घेणे शक्य नाही, असे अभिप्राय प्राप्त झालेले आहेत.

(४) सद्या अस्तित्वात असलेल्या शिल्पनिदेशकांच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार व वयोमर्यादेची पूर्तता करीत असलेल्या उमेदवारांमधून शिल्पनिदेशकांची पदे भरण्यात येणार आहेत.

तथापि, कार्यरत कंत्राटी निदेशकांच्या मानधनात वाढ करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(५) लागू नाही.

गंगापूर-वैजापूर (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील नांदूर-मधमेश्वर पाटबंधारे विभागातील अभियंत्यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(७) * १३८७१ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : दिनांक १५ डिसेंबर, २०२० रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १४ मधील प्रश्न क्रमांक ५३१० ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गंगापूर-वैजापूर (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील महत्वपूर्ण असलेला नांदूर-मधमेश्वर कालवा तसेच वितरीका व भुसंपादनावर रुपये ७०० कोटी खर्च करण्यात आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कालव्यासह ६० हजार हेक्टर क्षेत्राच्या नियोजनासाठी उप अभियंत्यासह कनिष्ठ संवर्गातील अभियंत्यांसह ८१ पदे मंजूर असून १९ पदे कार्यरत असून ६२ पदे रिक्त आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नांदूर-मधमेश्वर कालव्यासह नारंगी सारंगी, बोर दहेगांव, कोल्ही व टेंभापुरी मध्यम प्रकल्प तसेच १२ लघुतलावांच्या सिंचन व्यवस्थापनेची कामेही नांदूर-मधमेश्वर पाटबंधारे विभागाकडे असल्याने कार्यरत कर्मचाऱ्यांना अतिरिक्त काम करावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, रब्बीचे दोन व उन्हाळी एक असे तीन आवर्तने कालव्याद्वारे गंगापूर-वैजापूर व कोपरगांव तालुक्यात सोडण्यात येतात या आवर्तनाच्या नियोजनासाठी पाटबंधारे विभागाकडे अभियंते नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नांदूर-मधमेश्वर पाटबंधारे विभागातील अभियंत्यांची रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

मार्च २०२२ पर्यंत नांदूर मधमेश्वर कालवा व त्यावरील वितरीका व भूसंपादनावर रुपये ७४४.८० कोटी खर्च झालेला आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

नांदूर-मधमेश्वर कालवा प्रकल्पाचे सिंचन क्षेत्राच्या नियोजनासाठी ८२ मंजूर पदे असून सद्यःस्थितीत त्यापैकी १७ पदे कार्यरत असून ६५ पदे रिक्त आहेत.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) होय, हे खरे आहे.

नांदूर मधमेश्वर कालव्याच्या आवर्तनासाठी १२ सिंचन शाखा असून त्यावर फक्त ४ शाखाधिकारी कार्यरत आहेत.

(५) होय, हे खरे आहे.

उप अभियंत्यांच्या सविस्तर पदस्थापनेचे आदेश संबंधित मुख्य अभियंता यांचे स्तरावरून काढण्यात येतात. त्यानुसार उप अभियंता संवर्गात पदोन्नती प्रक्रियेमधून अथवा सरळसेवेने नियुक्त उप अभियंत्यांमधून रिक्तपदी नियमित उप अभियंता उपलब्ध करून देण्याची आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल. स्थापत्य अभियांत्रिकी सहायक या संवर्गातून कनिष्ठ अभियंता (स्थापत्य) या संवर्गात पदोन्नती देण्याची कार्यवाही सद्यःस्थितीत सुरु असून त्यानुसार सदर संवर्गातील रिक्त पदे भरण्यात येतील तसेच “क” व “ड” या संवर्गात रिक्त असलेली पदे बदलीने अथवा प्रतिनियुक्तीने भरण्याबाबत मुख्य अभियंता लाभक्षेत्र विकास प्राधिकरण जलसंपदा विभाग यांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(६) लागू नाही.

**शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर येथे रोबोटिक सर्जरी युनिट
कार्यान्वित करण्याबाबत**

(८) * १३६९२ श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.परिणय फुके : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२६१८ ला दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर येथे प्रस्तावित रोबोटिक सर्जरी युनिटच्या खरेदीसाठी खनिकर्म मंडळाने निधी देऊनही युनिटच्या खरेदी प्रक्रियेस तीन वर्षे विलंब झाला असून मा.उच्च न्यायालयाने हा प्रकल्प पूर्ण करावा तसेच त्यासाठी वाढीव खर्च देण्याची सूचना शासनाला केली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, शासनाच्या विहित नियमानुसार हाफकीन महामंडळामार्फत चौथ्यांदा पुनर्निविदा प्रक्रिया राबवून सहभाग दर्शविलेल्या व न्युनतम दर असलेल्या निविदाकाराकडून निविदा अंतिम करण्याची कार्यवाही पूर्ण करण्यात आली आहे काय, नसल्यास त्याची सर्वसाधारण कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, राज्य शासनाच्या अखत्यारित येणारा हा पहिलाच प्रकल्प असल्याने याची प्रक्रिया पूर्ण करावी याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी लेखी निवेदने दिली आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय, नागपूर येथे रोबोटिक सर्जरी प्रणाली कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) हाफकीन महामंडळामार्फत रोबोटिक सर्जरी प्रणाली खरेदीची कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेतील त्रुटी दूर करून योजना
प्रभावीपणे राबविण्याबाबत**

(९) * १४३३१ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेंतर्गत सर्वसामान्य रुग्णांना आरोग्य सुविधा मिळाव्यात, याकरीता सदर योजनेची व्याप्ती वाढविण्यात आली तरी वैद्यकीय सेवांच्या दरानुसार या सुविधांमध्ये नुतनीकरण करण्यात आले नसल्याने या योजनेचा लाभ सर्वसामान्यांना देण्यात खाजगी आणि सार्वजनिक रुग्णालयांना असंख्य अडथळे येत असल्याची बाब दिनांक २४ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेंतर्गत पात्र नागरिकांना सुचीबद्ध रुग्णालयात वैद्यकीय उपचारासाठी लाभार्थी असलेल्या प्रति कुटुंबास प्रति वर्ष १ लाख ५० हजार रुपयांची आर्थिक मदत मिळते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर योजनेत थॅलेसेमिया, रक्ताशी संबंधित दुर्मिळ आजार, विशेष मुलांचे आजार आणि मेंदूविकार इत्यादी आजारांनी ग्रस्त रुग्णांना लाभ मिळत नसून, औषधांचा खर्च, उपचार खर्च व आयसीयुमध्ये ठेवण्याचा खर्च समाविष्ट असूनही एखाद्या रुग्णाला एखाद्या आजारात गुंतागुंत होऊन दुसरा आजार झाला तर त्या रुग्णाला दुसऱ्या आजाराचे अर्धेच पॅकेज मिळत असून प्रत्यक्षात योजनेतून रुग्णाला उपचार खर्चाची मदत अर्धीच मिळते, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अनेक खाजगी रुग्णालय महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेचा लाभ रुग्णांना देत नसून त्यांच्यावर शासनाचे नियंत्रण नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेचा लाभ सर्वसामान्य रुग्णांना मिळण्याबाबत सदरील योजनेतर्गत असणाऱ्या त्रुटी दूर करून ही योजना प्रभावीपणे राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही वा उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

आर्थिक मदत रुग्णाला दिली जात नाही. पात्र रुग्णाच्या उपचाराची सर्व कागदपत्रे नियमानुसार अंगीकृत रुग्णालये संगणक प्रणालीवर सादर करतात. दावे मंजूर झाल्यावर रुग्णालयाच्या खात्यात त्या त्या पॅकेज प्रमाणे विमा कंपनी रक्कम जमा करते.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

आरोग्य विम्याच्या प्रचलित तत्वानुसार जास्त रकमेच्या पॅकेजचे दावे १०० टक्के तर सदर पॅकेजच्या उपचारादरम्यान घेण्यात येणाऱ्या अतिरिक्त पॅकेजचे दर विशिष्ट टक्क्यानुसार अदा केले जातात. उदा. ५०%, ८५%, ९०% इत्यादी.

(४) हे खरे नाही.

(५) आतापर्यंत योजनेतर्गत ४७,०३,३४५ शस्त्रक्रिया व उपचार झाले आहेत. तसेच एकूण ३५,८४७ तक्रारींची संगणक प्रणालीवर नोंद झाली असून त्यापैकी ३३,१५५ तक्रारींचे (९२%) निराकरण झाले आहे. तक्रारीच्या अनुषंगाने आतापर्यंत ५०२ रुग्णालयांचे अंगीकरण रद्द करण्यात आले असून, १६६ रुग्णालये निलंबित तर १००० पेक्षा जास्त रुग्णालयांना कारणे दाखवा नोटीसेस देण्यात आल्या आहेत.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेचा लाभ तृतीयपंथीयांना देण्याबाबत

(१०) * १३९४९ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेचा लाभ तृतीयपंथीयांना मिळत नसल्याचे दिनांक २४ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तृतीयपंथीयांना लिंगबदल शस्त्रक्रिया, हार्मोनल थेरपी यासारख्या उपचारांसाठी महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेतर्गत केलेली दीड लाख रुपयांची तरतूद अपुरी पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, आरोग्य योजनांसाठी रेशनकार्डची उपलब्धता बंधनकारक असल्याने या अटीमुळे असंख्य तृतीयपंथी आरोग्य योजनांच्या लाभांपासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, राज्यातील तृतीयपंथीयांच्या आरोग्य सेवेसाठी रुग्णालयात स्वतंत्र वॉर्डची निर्मिती करण्यात येणार आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेचा लाभ तृतीयपंथीयांना मिळण्याबाबत व सदरहू योजनेची तरतूद वाढविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

तृतीयपंथीयांना लागणाऱ्या लिंगबदल शस्त्रक्रिया, हार्मोनल थेरपी हे उपचार महात्मा फुले जनआरोग्य योजनेत समाविष्ट नाहीत.

(३) हे खरे नाही.

संबंधित रुग्णाकडे रेशन कार्ड नसल्यास, अन्न व नागरी पुरवठा विभागाच्या संगणक प्रणालीवरून (www.mahaepos.gov.in) रेशनकार्डचा तपशील प्राप्त करता येतो.

(४) केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार राज्यात तृतीयपंथी यांना आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी राज्यातील रुग्णालयामध्ये स्वतंत्र खाटा आणि वार्ड या संदर्भात नियोजन करून कृति आराखडा तयार करण्यासाठी सहसंचालक, आरोग्य सेवा यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती स्थापन करण्यात आली आहे.

(५) महात्मा ज्योतीराव फुले जन आरोग्य योजना तृतीय पंथीयांना लागू आहे. रुग्णाची रुपये १.५० लक्ष रकमेची आर्थिक मर्यादा संपल्यावर पात्रतेनुसार मुख्यमंत्री सहाय्यता निधीमधून मदत केली जाते.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

पावणे एम.आय.डी.सी. (नवी मुंबई) येथील 'वेस्ट कोस्ट पॉलीकेम' कंपनीतील मृत कामगारांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(११) * १३७१७ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील पावणे एम.आय.डी.सी. तील 'वेस्ट कोस्ट पॉलीकेम' या रबर बनविणाऱ्या कंपनीला लागलेल्या भीषण आगीत दोन कामगारांचा मृत्यू झाल्याची घटना दिनांक ६ मे, २०२२ रोजी घडली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदरहू आग प्रकरणातील दोषींवर कारवाई करण्यासह एम.आय.डी.सी. क्षेत्रातील कंपन्यांना वारंवार लागणाऱ्या आगींना आळा घालण्याबाबत तसेच मृत कामगारांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुरेश (भाऊ) खाडे : (१) मे.वेस्ट कोस्ट पॉलिकेम प्रा.लि.,अे-७५३, कोपरखैरणे एम.आय.डी.सी, टीटीसी इंडस्ट्रीयल एरिया, नवी मुंबई, जि.ठाणे या कारखान्यात दिनांक ०६/०५/२०२२ रोजी लागलेल्या आगीत दोन कामगारांचा मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणाची उप संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य, ठाणे यांनी चौकशी केली आहे.

कारखान्यातील तळ मजल्यावर अत्यंत ज्वलनशील रबर अडेसिव्हज मिक्सिंग/स्टरींग, फिल्ींग व रिपॅकींगचे काम केले जाते.

दिनांक ०६/०५/२०२२ रोजी कारखान्यात उत्पादन प्रक्रिया सुरू असते वेळी ज्वलनशील पदार्थास प्रज्वलन स्रोत (Source of ignition) मिळाल्याने आगीची दुर्घटना घडल्याचे आढळून आले आहे.

चौकशीअंती सदर कारखान्याच्या भोगवटादाराविरूद्ध कारखाने अधिनियमांतील तरतुदीनुसार फौजदारी खटला दाखल करण्यात आला आहे. तसेच, आगीच्या दुर्घटनेनंतर कारखान्यात आवश्यक सुरक्षाविषयक बाबींची पूर्तता केल्याशिवाय उत्पादन प्रक्रिया सुरू न करण्याचे आदेश पारीत करण्यात आले आहेत.

तसेच पोलीस प्रशासनामार्फत कारखान्याच्या संचालकांविरूद्ध भारतीय दंड संहिता, १८६० अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

सदर कारखान्यात दिनांक ६/५/२०२२ रोजी झालेल्या दुर्घटनेतील दोन मृत कामगारांपैकी एका मृत कामगाराच्या वारसास आर्थिक मदत देण्याची कार्यवाही कारखाना व्यवस्थापनाद्वारे सुरू असून, दुसऱ्या कामगाराच्या वारसास नुकसान भरपाई देण्यासाठी आयुक्त, नुकसान भरपाई, ठाणे यांचेकडे रुपये ७,७५,२७५/- इतकी रक्कम कारखाना व्यवस्थापनाने जमा केली आहे. तसेच दोन्ही मृत कामगारांच्या वारसास प्रत्येकी रुपये १०,००,०००/- इतकी रक्कम सानुग्रह अनुदानपोटी देणार असल्याचे कारखाना व्यवस्थापनाने पत्राद्वारे औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य, ठाणे या कार्यालयास कळविले आहे.

राज्यातील रासायनिक कारखान्यांमध्ये होत असलेल्या आगीच्या दुर्घटना/स्फोट यासारखे अपघात टाळण्यासाठी दिनांक १६/१२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आली आहे.

तसेच कै.नारायण मेघाजी लोखंडे महाराष्ट्र श्रम विज्ञान संस्था, परळ, मुंबई या संस्थेमार्फत कारखान्यांतील कामगारांना प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित केले जातात.

कारखानदार आणि कामगारांमध्ये सुरक्षेविषयी जागरूकता निर्माण करण्यात येत असून अशा प्रकरणी आवश्यक त्या उपाययोजना करण्याबाबत औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य, ठाणे यांचेमार्फत कारखानदारांना परिपत्रकाद्वारे सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाडा विभागातील जलयुक्त शिवार योजनेतील कामांची चौकशी करण्याबाबत

(१२) * १४१३१ श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२८३८ ला दिनांक २५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मराठवाडा विभागामध्ये जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत झालेल्या कामांची खुली चौकशी करण्यासाठी गठीत केलेल्या चौकशी समितीने विहित केलेल्या निकषांच्या आधारे केलेल्या शिफारशीनुसार एकूण ४४४ कामांची लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत चौकशी सुरू आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यापैकी किती प्रकरणांची चौकशी पूर्ण झाली आहे व त्याचा तपशील काय आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने दोषी असलेल्या अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

मराठवाडा विभागामध्ये जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत ३८४ प्रकरणी लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागामार्फत चौकशीची कार्यवाही सद्यःस्थितीत सुरू आहे.

(२) व (३) सदर ३८४ प्रकरणांपैकी २५ प्रकरणांमध्ये विभागीय चौकशीची शिफारस करण्यात आली असून एका प्रकरणी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे व ७ प्रकरणे चौकशीअंती बंद करण्यात आली असून उर्वरीत प्रकरणांची ला.प्र.वि.मार्फत चौकशी सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील लोककलावंतांना विशेष अनुदान देण्याबाबत

(१३) * १४६५४ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील लोककलावंतांची कोरोना कालावधीत आर्थिक दुरवस्था झाली असल्याने राज्य शासनाने लोककलावंतांना विशेष अनुदान देण्याचा निर्णय घेतला असतानाही, सदरचे अनुदान अद्यापही कलावंतांपर्यंत वा त्यांच्या बँक खात्यात जमा झाले नसल्याच्या तक्रारी लोककला अभ्यासक आणि रंगभूमी प्रयोग निरीक्षण मंडळाचे सदस्य, महाराष्ट्र तमाशा परिषदेचे अध्यक्ष, विदर्भातील झोपडपट्टी मंडळाचे अध्यक्ष, निर्माते व गायक यांनी शासनाकडे केल्या असल्याचे दिनांक १२ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अनुदान वाटप उपक्रमास सुरुवात झाल्यापासून आतापर्यंत साडेतीन ते चार हजार कलावंतांना अनुदान मिळाले असून चार ते पाच जिल्ह्यातील अनुदान वाटप बाकी आहे असे संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई यांनी प्रसार माध्यमांना सांगितले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जाहीर केलेले मूळ अनुदान मिळाले नसल्याच्या तक्रारी तसेच राज्यातील कलावंतांच्या मानधनात वाढ करण्याची मा.लोकप्रतिनिधींकडून होत असलेल्या मागणीबाबत शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने शासन निर्णयानुसार कोरोनामुळे आर्थिक दुरवस्था झालेल्या लोककलावंतांना विशेष अनुदान अदा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे;

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

विभागाकडे निवेदने प्राप्त झाली आहेत. तथापि, दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये प्राप्त अर्जातून पात्र कलाकारांना त्यांच्या बँक खात्यात अनुदान वाटप करण्याची प्रक्रिया सुरु होती. काही संस्था व कलावंतांचे खाते क्रमांक प्राप्त नसल्याने किंवा चुकीचे प्राप्त झाले असल्याने त्याचे आहरित केलेली रक्कम संवितरण करण्यात आलेली नाही.

(२) होय, अंशतः खरे आहे.

तथापि, प्राप्त अर्जातून पात्र कलाकारांना त्यांच्या बँक खात्यात अनुदान वाटप करण्याची प्रक्रिया सुरु होती. काही संस्था व कलावंतांचे खाते क्रमांक प्राप्त नसल्याने किंवा चुकीचे प्राप्त झाले असल्याने त्याचे आहरित केलेली रक्कम संवितरण करण्यात आलेली नाही.

आतापर्यंत ३३८३ इतक्या एकल कलावंतांना रुपये १,६९,१५,०००/- इतके अर्थसहाय्य वितरित करण्यात आले आहे. तसेच १०२ संस्थांना रुपये ९३,००,०००/- इतके अर्थसहाय्य वितरित करण्यात आले आहे.

(३) कोविड दिलासा पॅकेज अंतर्गत जास्तीत-जास्त कलाकारांना त्याचा लाभ घेता यावा, यासाठी सदर योजनेस मुदतवाढ देण्याची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सार्वजनिक रुग्णालये व वैद्यकीय महाविद्यालयाशी संलग्न रुग्णालयांना औषधांचा पुरवठा करण्याबाबत

(१४) * १३७३९ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेश कराड, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण देकर, डॉ.परिणय फुके, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११७८३ ला दिनांक ११ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह राज्यातील सार्वजनिक रुग्णालय व वैद्यकीय महाविद्यालयाशी संलग्न रुग्णालयांच्या औषधांच्या मागणीप्रमाणे हाफकिन बायो-फार्मा कॉर्पोरेशनकडून औषधांचा पुरवठा होत नसल्याची बाब दिनांक ८ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील शासकीय रुग्णालयात टीटीची इंजेक्शन किंवा एमोक्सीसिलीन या प्रतिजैविकासारख्या मूलभूत आणि जीवनावश्यक औषधे उपलब्ध नसून दैनंदिन वापराची महत्वाची औषधे आणि ग्लोव्हज, सिरिंज, इंजेक्शन इत्यादी अत्यावश्यक साहित्य उपलब्ध नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, शासनाकडून देयके थकीत राहिल्याने औषध पुरवठादारांनी रुग्णालयाला औषध पुरवठा बंद केल्यामुळे तसेच केंद्रीय पध्दतीने आवश्यक औषधांची खरेदी करण्यात येऊनही शासकीय रुग्णालयांना पुरेशा प्रमाणात औषध साठा उपलब्ध होत नसल्यामुळे रुग्णांच्या नातेवाईकांना बाहेरून औषधे विकत आणावी लागत असून त्यांना आर्थिक भुर्दंड सहन करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मुंबईसह राज्यातील सार्वजनिक रुग्णालय व वैद्यकीय महाविद्यालयाशी संलग्न रुग्णालयांमध्ये औषधांचा आढावा घेऊन औषध खरेदीसाठी आवश्यक निधीची उपलब्धता करून विकेंद्रीय औषध खरेदीबाबत तसेच वैद्यकीय साहित्य उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय.

(२) व (३) सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या दिनांक २६/०७/२०१७ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार विभागाच्या अधिनस्त शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयांना आवश्यक असणारी औषधे व अन्य तद्रूपंगिक बाबींची खरेदी हाफकिन महामंडळामार्फत करण्यात येते.

उक्त औषधी प्राप्त होण्यास विलंब झाल्यास अत्यावश्यक परिस्थितीत संस्थास्तरावर दरपत्राकानुसार १० टक्के राखीव निधीमधून, महात्मा फुले जन आरोग्य योजनेच्या खात्यात उपलब्ध निधी, पी.एल.ए. खात्यातील निधी, जिल्हा वार्षिक योजनेतून प्राप्त होणारा निधी तसेच सीएसआर फंड मधून प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून औषधे व अन्य तद्रूपंगिक बाबींची खरेदी करून रुग्णसेवा सुरळीत ठेवण्यात येते. त्यानुसार टीटी इंजेक्शन, एमोक्सिसिलीन सारख्या औषधांचा आवश्यक साठा संस्थास्तरावर उपलब्ध करून घेण्यात आला आहे. तसेच हाफकिन महामंडळाकडे विभागाच्या अधिपत्याखालील रुग्णालयांनी मागणी केलेल्या औषधांचा पुरवठा करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कर्करोगाचे वाढते प्रमाण आढळल्यात आणण्यासाठी जनजागृती करण्याबाबत

(१५) * १४३९८ डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.राजेश राठोड, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात पुणे-मुंबई सारख्या शहरात आणि आजूबाजूच्या परिसरात औद्योगिकीकरण वाढत असून पर्यावरणाचा ऱ्हास होऊन प्रदूषण वाढत असल्यामुळे कर्करोगाचे प्रमाण वाढत असल्याचे दिनांक ७ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने कर्करोगाचे प्रमाण आढळल्यात आणण्यासाठी जनजागृती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) व (२) मुंबई व पुणे येथील Population based cancer registry (PBCR) अहवालानुसार सन २०१२ ते २०१५ या कालावधीत नव्याने आढळून येणाऱ्या कर्करोग रुग्णांची संख्या मुंबईसाठी प्रति एक लक्ष लोकसंख्येच्या तुलनेत १०८.४ पुरुष व ११६.२ महिला असे असून पुणेसाठी प्रति एक लक्ष लोकसंख्येच्या तुलनेत ८३ पुरुष व ९४.९ महिला असे आढळून आले.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार ३४ जिल्ह्यांमध्ये राष्ट्रीय असंसर्गजन्यरोग नियंत्रण कार्यक्रम राबविण्यात येत असून या कार्यक्रमांतर्गत जनजागृतीसाठी आशा, ए.एन.एम व समुदाय आरोग्य अधिकारी यांना प्रशिक्षण देण्यात येते. बाह्यरुग्ण विभागात विविध शिबीर, महिला आरोग्य अभियान अंतर्गत तसेच कर्करोग सप्ताहामध्ये महिलांची तपासणी, समूपदेशन स्वयंततपासणी याबाबत मार्गदर्शन करण्यात येते व याबाबत सर्व आरोग्य संस्थांच्या ठिकाणी माहिती प्रदर्शित करण्यात आलेली आहे. तसेच अशासकीय सदस्यांच्या मदतीने देखील कर्करोग निदान शिबीर आयोजित केली जातात. आशा स्वयंसेविका यांच्या मदतीने संपूर्ण कार्यक्षेत्रात कर्करोगाबाबत प्रभावीपणे जनजागृती केली जाते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील स्त्री रुग्णालय इमारतीचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत

(१६) * १३७५४ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२११० ला दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यात राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत मंजूर झालेल्या १०० खाटांच्या स्त्री रुग्णालय इमारत बांधकामासाठी रुपये ८ कोटींचा निधी मिळाला नसल्याने इमारतीचे बांधकाम पूर्ण होऊ शकले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जिल्हा आरोग्य सोसायटीने सदरील बांधकाम पूर्ण करण्यासाठी वाढीव रुपये ८.२० कोटी निधीची मागणी केल्यानुसार केंद्र शासनाला दिनांक १ जुलै, २०२१ रोजी वाढीव निधी मंजूर करण्यास्तव केलेली विनंती मान्य करण्यात आली आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उर्वरित रुपये ८ कोटी निधी मंजूर करून स्त्री रुग्णालय इमारतीचे बांधकाम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१), (२) व (३) परभणी जिल्ह्यातील स्त्री रुग्णालय बांधकामास अतिरिक्त निधीच्या मागणीसाठी राज्य शासनाकडून दिनांक ०१/०७/२०२१ रोजी केंद्र शासनाला रुपये ८२०.७६ लक्ष निधीचा प्रस्ताव पाठविण्यात आला होता.दिनांक ०८/०३/२०२२ रोजी केंद्र शासनास आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान मुंबई यांनी पत्राद्वारे पाठपुरावा केला आहे. तथापि, त्यास अद्यापपर्यंत मान्यता मिळालेली नाही.

आयुक्त, आरोग्य सेवा यांचे कार्यालयाकडून दिनांक १७/०२/२०२२ रोजी स्थानिक स्तरावर जिल्हा नियोजन मंडळ किंवा इतर स्रोतामधून निधी उपलब्ध करून घेण्याबाबत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, परभणी यांना कळविण्यात आले आहे. तसेच दिनांक २९/०६/२०२२ रोजी जिल्हा शल्य चिकित्सक परभणी यांचेमार्फत जिल्हा नियोजन समिती अंतर्गत निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत जिल्हाधिकारी, परभणी यांच्याकडे प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**नांदेड येथील खाजगी रुग्णालयांमध्ये प्रसूतीकरीता जादा शुल्क
आकारले जात असल्याबाबत**

(१७) * १४११४ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.राजेश राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.मोहनराव कदम : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२५६७ ला दिनांक ११ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नांदेड जिल्ह्यात खाजगी रुग्णालयांकडून महिलांच्या प्रसूतीसाठी अधिक शुल्क लावले जात असल्याचे दिनांक १४ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, आवश्यकता नसतानाही सिझेरियन प्रसूतीलाच प्राधान्य दिले जात असल्यामुळे गरोदर महिलांच्या जीवाला धोका निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नांदेड येथील खाजगी रुग्णालयांकडून होत असलेल्या गैरप्रकाराला आळा घालण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) व (२) खरे नाही.

(३) राज्यात सरकारी रुग्णालयांच्या तुलनेत खाजगी रुग्णालयांमध्ये सिझेरियनचे वाढते प्रमाण रोखण्याकरीता तज्ञांची समिती गठीत करण्यात आली असून सदर समितीच्या शिफारशीनुसार Federation of Obstetric and Gynecological Societies of India (FOGSI) यांच्यामार्फत खाजगी रुग्णालयांमध्ये होणाऱ्या सिझेरियनचे वाढते प्रमाण कमी करण्यासाठी त्यांच्या सर्व सदस्यांना मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**केंद्रप्रमुख या पदावरील पदोन्नतीसाठी बी.ए. व बी.एड. ला ५०% गुणांची
अट रद्द करणेबाबत**

(१८) * १४२९२ श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पदोन्नतीसाठी सरळसेवेत ४०%, विभागीय स्पर्धा परीक्षा ३०%, सेवेतून पदोन्नती ३०% केली जात असताना दिनांक १० जून, २०१४ रोजीच्या अधिसूचनेमध्ये केंद्रप्रमुखांच्या पदोन्नतीसाठी बी.ए व बी.एड ला ५०% गुण असले पाहिजेत अशी अट आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, पुर्वीपासून सेवेत असलेले केंद्रप्रमुख यांना पदोन्नतीसाठी दिनांक १० जून, २०१४ ची गुणांची अट लागू होत नाही, हे ही खरे आहे काय व त्याबाबतची वस्तुस्थिती काय आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने दिनांक १० जून, २०१४ पूर्वीच्या केंद्रप्रमुखांना पदोन्नतीसाठी बी.ए. व बी.एड. ला ५०% गुणांची अट रद्द करून पदोन्नती देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१), (२) व (३) शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाच्या दिनांक २/२/२०१० च्या शासन निर्णयातील सूचनेनुसार विस्तार अधिकारी (शिक्षण) व केंद्रप्रमुख पदाचे ग्रामविकास विभागाच्या क्र.सेवाप्र २०१३/प्र.क्र.१०६/ आस्था.९, दिनांक १०/०६/२०१४ च्या अधिसूचनेन्वये सेवाप्रवेश नियम तयार करण्यात आले आहेत. त्यानुसार केंद्रप्रमुख पदावर नामनिर्देशनाने, निवडीने आणि पदोन्नतीद्वारे नेमणूक करण्यात येते. सदर नेमणूकीचे प्रमाण अनुक्रमे ४०:३०:३० असे आहे. तसेच केंद्रप्रमुख पदावर नामनिर्देशनाने व मर्यादित विभागीय स्पर्धा परीक्षेद्वारे नेमणूकीकरीता संबंधित विषयामध्ये कोणत्याही मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची किमान ५०% गुणांसह पदवी धारण केलेली असणे आणि बी.एड्. अथवा समकक्ष पदवी धारण केलेली असणे आवश्यक असून सदर पदावर पदोन्नतीने नेमणूकीकरीता किमान गुणांची अट नाही.

तसेच विस्तार अधिकारी (शिक्षण) पदावर नामनिर्देशनाने, मर्यादित विभागीय परीक्षेद्वारे निवडीने आणि सेवाजेष्ठतेच्या आधारे पदोन्नतीने नेमणूकीकरीता तरतुद आहे. मात्र, याकरीता मान्यताप्राप्त विद्यापीठाची बी.ए/बी.कॉम/ बी.एस्.सी. ही पदवी ५०% गुणांसह आणि बी.एड्. अथवा समकक्ष पदवी ५०% गुणांसह उत्तीर्ण केली असणे आवश्यक आहे.

विस्तार अधिकारी (शिक्षण) आणि केंद्रप्रमुख पदावर मर्यादित विभागीय परीक्षेद्वारे निवडीने आणि सेवाजेष्ठतेच्या आधारे पदोन्नतीने नेमणूकीकरीता विहित करण्यात आलेली किमान ५०% गुणांसह पदवी उत्तीर्ण असल्याबाबतची अट वगळण्याची विनंती विविध संघटनांमार्फत शासनास करण्यात आली आहे. सदर विनंतीच्या अनुषंगाने क्षेत्रिय कार्यालयाकडून अहवाल प्राप्त करून घेऊन सदर अहवालाच्या आधारे शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाचे अभिप्रायास अनुसरून कार्यवाही करण्याचे विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सडक अर्जुनी (जि.गोंदिया) तालुक्यातील अंगणवाड्यांना गॅस सिलेंडरचा नियमित पुरवठा करण्याबाबत

(१९) * १४५६२ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.निलय नाईक, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सडक अर्जुनी (जि.गोंदिया) तालुक्यातील बालविकास प्रकल्प अधिकारी कार्यालयांतर्गत ८४ अंगणवाडी केंद्रांना डॉ.ए पी जे अब्दुल कलाम अमृत आहार योजनेतर्गत दोन वर्षापूर्वी शोगडीचे वाटप करून अद्यापही गॅस सिलेंडरचा पुरवठा करण्यात आला नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अमृत आहार योजनेची अंमलबजावणी होत नसल्यामुळे अंगणवाडीतील आहार हा चुलीवर केला जात असून गॅस सिलेंडरचा पुरवठा होत नसल्यामुळे अंगणवाडी कर्मचाऱ्यांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सडक अर्जुनी तालुक्यातील अंगणवाड्यांना गॅस सिलेंडरचा नियमित पुरवठा करण्याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी व अंगणवाडी केंद्रांनी शासनाकडे मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गॅस सिलेंडरचा पुरवठा न करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करून अंगणवाड्यांना गॅस सिलेंडरचा नियमित पुरवठा करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे.

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) हे खरे नाही.

अमृत आहार योजनेची अंमलबजावणी व्यवस्थितपणे सुरु आहे. सद्यःस्थितीत अमृत आहार योजनेंतर्गत दुपारचे भोजन महिला बचत गटाकडून चुलीवर शिजविण्यात येत आहे. संबंधित अंगणवाड्यांना गॅस सिलेंडर देण्याबाबतचा प्रस्ताव बालविकास प्रकल्प अधिकारी यांचेमार्फत प्राप्त झालेला असून अमृत आहार योजनेसाठी निधी आदिवासी विकास विभागाकडून प्राप्त होत असल्यामुळे आदिवासी विकास विभागाशी विचारविनिमय करून गॅस कनेक्शन खरेदी करण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्रादेशिक मानसिक रुग्णालयांची संख्या वाढविण्याबाबत

(२०) * १४१७६ डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.राजेश राठोड, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मानसिक रुग्णांची संख्या वाढत असतानाही राज्यात फक्त ४ प्रादेशिक मानसिक रुग्णालये कार्यरत असल्याची बाब माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मानसिक उपचार घेण्याचा खर्च जास्त असल्याने सर्वसामान्य रुग्ण अजुनही उपचार घेत नसल्याचे आढळून आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर मनोरुग्णालयात अनेक रुग्ण हे मानसिकदृष्ट्या गंभीर आजारी असून अशा रुग्णांच्या मानसिक आरोग्याचा आढावा घेण्यासाठी सन २०१७ मध्ये मानसिक आरोग्यसेवा कायद्यांतर्गत मानसिक आरोग्य पुनरावलोकन मंडळे स्थापन करण्याची तरतूद केली असूनही पुनरावलोकन मंडळे स्थापन करण्यात आली नसल्यामुळे या कायद्याची अंमलबजावणी होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, पुणे, कोकण व नागपुर विभागात मानसिक रुग्णालय असून अमरावती, औरंगाबाद व नाशिक विभागात मानसिक रुग्णालय नसल्याने २४ जिल्ह्यातील रुग्णांना ९४० खाटा असलेल्या प्रादेशिक मनोरुग्णालय, नागपूर येथे उपचारासाठी जावे लागत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने मानसिक रुग्णांना उपचार घेण्यासाठी राज्यात अधिकाधिक प्रादेशिक मानसिक रुग्णालये उभारण्याबाबत तसेच, मानसिक आरोग्यसेवा कायद्यांतर्गत मानसिक आरोग्य पुनरावलोकन मंडळे स्थापन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) व (२) राज्यात पुणे (२५४० खाटा), ठाणे (१८५० खाटा), नागपूर (९४० खाटा), रत्नागिरी (३६५ खाटा) या ठिकाणी प्रादेशिक मनोरुग्णालय कार्यरत आहेत. त्यांची एकूण ५६९५ मनोरुग्णांची भरती करण्याची क्षमता आहे. अंबेजोगाई जि.बीड येथे वृद्धत्व आरोग्य व मानसिक आजार केंद्र कार्यान्वित आहे. दिनांक १० डिसेंबर, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये, जालना येथे ३६५ खाटांचे प्रादेशिक मनोरुग्णालय स्थापन करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. तसेच राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील जिल्हा रुग्णालयांमध्ये जिल्हा मानसिक आरोग्य कार्यक्रमाद्वारे १० खाटा आरक्षित ठेवण्यात आलेल्या असून, मानसिक रुग्णांना आरोग्य सेवा देण्यात येतात. राज्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात मानसिक रुग्णांना आरोग्य सेवा देण्यासाठी मनशक्ती क्लिनिक सुरु करण्यात आलेले आहे.

(३) मानसिक आरोग्य अधिनियम, २०१७ मधील खंड ७३ नुसार “जिल्हा मानसिक आरोग्य आढावा मंडळ” स्थापन करण्याबाबतची तरतूद आहे. त्यानुसार मानसिक आरोग्य कायदा, २०१७ ची राज्यामध्ये अंमलबजावणी करणेच्या दृष्टीने ठाणे, पुणे, नागपूर, कोल्हापूर, औरंगाबाद, लातूर, अकोला, नाशिक या ८ ठिकाणी मानसिक आरोग्य आढावा मंडळ (MHRB) स्थापन करण्यासाठी दिनांक १५/११/२०२१ रोजी अधिसूचना निर्गमित करण्यात आलेली आहे.

(४) राज्यातील ०४ प्रादेशिक मनोरुग्णालयांच्या अधिकारक्षेत्रात विविध जिल्हे जोडण्यात आलेले आहेत. नागपूर येथील प्रादेशिक मनोरुग्णालयाच्या अधिकारक्षेत्रात नागपूर व अमरावती या महसुली विभागाच्या अधिपत्याखालील ११ जिल्हे जोडण्यात आलेले आहेत. राज्यातील ३४ जिल्ह्यातील जिल्हा रुग्णालयांमध्ये जिल्हा मानसिक आरोग्य कार्यक्रमाद्वारे मानसिक रुग्णांना आरोग्य सेवा देण्यात येते तसेच राज्यातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रात मानसिक रुग्णांना आरोग्य सेवा देण्यासाठी मनशक्ती क्लिनिक सुरु करण्यात आलेले आहे.

(५) व (६) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे आणि पालघर जिल्ह्यात सुपरस्पेशलिटी रुग्णालय उभारण्याबाबत

(२१) * १३८०९ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे आणि पालघर जिल्ह्यांतील रुग्णांना मोफत दर्जेदार आरोग्य सुविधा उपलब्ध व्हावी यासाठी जिल्हा रुग्णालय प्रशासनाकडून ९०० खाटांचे सुपरस्पेशलिटी रुग्णालय उभारण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ठाणे जिल्ह्यासाठी राज्य शासनाने रुपये ५२७ कोटी ४१ लाखांचा निधी अडीच महिन्यांपूर्वी मंजूर केला असतानाही सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून या कामाच्या निविदा अद्याप काढण्यात आल्या नसल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने तातडीने कामाच्या निविदा काढून सुपरस्पेशलिटी रुग्णालयाच्या कामास सुरुवात करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

दिनांक ०४/०३/२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये, जिल्हा सामान्य रुग्णालय, ठाणे येथे ९०० खाटांचे जिल्हा रुग्णालय, संदर्भ सेवा रुग्णालय व परिचारिका प्रशिक्षण केंद्र आणि वसतिगृह इमारत बांधकामाचे रुपये ५२७,४१,१५,०४८/- (रुपये पाचशे सत्तावीस कोटी, एकेचाळिस लक्ष, पंधरा हजार, अठेचाळीस फक्त) इतक्या रक्कमेस सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात आलेली आहे. तसेच सदर कामास सन २०२२-२०२३ या आर्थिक वर्षात रुपये ९४६.८८ लक्ष इतका निधी मंजूर झालेला आहे.

(३) जिल्हा सामान्य रुग्णालय, ठाणे येथे प्रस्तावित इमारतीस, दोन इमारतींना जोडणाऱ्या पुलाच्या आर.सी.सी. संकल्पनास, अधीक्षक अभियंता, संकल्प चित्र मंडळ, कोकण भवन, नवी मुंबई यांच्या कार्यालयाने दिनांक १८/०५/२०२२ च्या पत्रान्वये कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र.१ ठाणे यांना तत्वतः मान्यता मिळाली आहे. तसेच सदरच्या कालावधीत स्थापत्य व यांत्रिकी भागाच्या कामास कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र. १ ठाणे यांचे कार्यालयास तांत्रिक मान्यता प्राप्त झाल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

समृद्धी महामार्गामुळे धामणगाव रेल्वे (जि.अमरावती) तालुक्यातील नादुरुस्त झालेल्या पाटचाऱ्या व कालव्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(२२) * १३८९५ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील महत्त्वाच्या मुंबई-नागपुर समृद्धी महामार्गाची तीन वर्षांपूर्वी उभारणी करताना धामणगाव रेल्वे तालुक्यातील व इतर तालुक्यातील ज्या पाटचाऱ्या व कालव्याद्वारे पाणी उपलब्ध होत होते त्या पूर्णपणे नादुरुस्त झाल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या भागातील अडीच हजारावर शेतकरी मागील तीन वर्षांपासून सिंचनाच्या पाण्यापासून वंचित राहत असल्यामुळे त्याचे आर्थिक नुकसान होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रस्ते विकास महामंडळाने पाटबंधारे विभागाला दिलेले लेखी आश्वासन व संबंधित कंपनीने ३० टक्के केलेली कामे तांत्रिक पध्दतीने पूर्ण न केल्यामुळे शेतकऱ्यांना पाणी उपलब्ध होत नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधित यंत्रणेमार्फत पाटचाऱ्या व कालव्याची दुरुस्तीची कामे तांत्रिक पध्दतीने पूर्ण करण्याबाबत व सिंचनाची सोय उभारून शेतकऱ्यांना पाणी उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

उर्ध्व वर्धा प्रकल्पाच्या उजव्या कालव्यावरील धामणगाव व चांदुर रेल्वे तालुक्यातील पाटचाऱ्या व कालवे यांचे समृद्धी महामार्गाचे बांधकामाकरीताच्या साधनसामग्रीच्या वाहतुकीमुळे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झालेले आहे.

त्याचप्रमाणे, कोहळ ल.पा. योजना ता.नेर जि.यवतमाळ चांदनदी प्रकल्प, ता.नांदगाव खंडेश्वर, जि.अमरावती व वर्धा जिल्ह्यातील (सेलु तालुका) बोर मोठा प्रकल्प व पंचधारा मध्यम या प्रकल्पांतर्गत देखील कालवे, लघु कालवे, लघुपाट अंशतः बाधित झाले आहे.

(२) अंशतः खरे आहे.

समृद्धी महामार्गाच्या बांधकामामुळे उर्ध्व वर्धा प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र अंदाजित ३६० हेक्टर क्षेत्र बाधित झाले आहे व कोहळ ल.पा. योजनेच्या लाभक्षेत्रात अंदाजे २२६ हेक्टर क्षेत्र बाधित झाले आहे.

चांदीनदी प्रकल्पावर समृद्धी महामार्गाच्या अपूर्ण कामामुळे मुख्य कालव्याच्या शेवटच्या टोकाकडील काही क्षेत्र सिंचनापासून वंचित आहे. उर्वरीत बोर व पंचधारा मध्यम प्रकल्पांतर्गत अंशतः बाधित क्षेत्र आहे.

(३) अंशतः खरे आहे.

बाधित कामांच्या दुरूस्तीची कामे प्रगतीपथावर आहेत व दुरूस्ती झालेल्या कामांच्या अनुषंगाने सिंचन करण्यात येत आहे.

(४) उर्ध्व वर्धा प्रकल्पांतर्गत बाधित झालेल्या वितरण प्रणालीची दुरूस्ती करण्याकरीता जलसंपदा विभाग, महाराष्ट्र राज्यरस्ते विकास महामंडळ मर्या. व समृद्धी महामार्गाच्या कामाशी संबंधित कंत्राटदार मे.एन.सी.सी. लिमिटेड यांचेदरम्यान दिनांक २२/३/२०१९ रोजी सामंजस्य करार करण्यात आलेला आहे.

त्यानुसार सप्टेंबर व ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान एकूण चार वेळा संयुक्त पाहणी करण्यात आलेली आहे. बाधित कामापैकी काही कामे दुरूस्त करण्यात आली असून काही कामे तांत्रिकदृष्ट्या अपूर्ण असल्याने जून व जुलै, २०२१ मध्ये पुनश्चः संयुक्त तपासणी करण्यात आली आहे. दिनांक १४/६/२०२२ रोजी जिल्हाधीकारी अमरावती कार्यालयात झालेल्या बैठकीतील चर्चेनुसार पुन्हा नव्याने संयुक्त पाहणी करून वितरणप्रणाली दुरूस्तीची कामे करणे नियोजित आहे.

चांदनदी प्रकल्पावरील कालव्यांच्या कामांस रस्ते विकास महामंडळाने सुरुवात केली आहे. वर्धा जिल्ह्यातील (सेलु तालुका) बोर मोठा प्रकल्प व पंचधारा मध्यम प्रकल्पाच्या बाधित कामांस समृद्धी महामार्गाच्या यंत्रणेने मान्यता देवून कालवा छेदलेल्या ठिकाणची ९० टक्के कामे पूर्ण केली असून उर्वरीत कामे प्रगतीपथावर आहेत. समृद्धी महामार्गामुळे ज्या ठिकाणी कालवे बाधित झाले आहेत, त्याठिकाणी तात्पुरत्या स्वरूपात पर्यायी व्यवस्था करून सिंचन करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या जिल्हांतर्गत बदली करण्याबाबत

(२३) * १३९८२ श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.प्रवीण दटके, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या जिल्हांतर्गत बदलीबाबत दिनांक ७ एप्रिल, २०२१ रोजीचा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला असून शासन निर्णयानुसार शिक्षकांचे जिल्हांतर्गत बदली प्रक्रिया दिनांक ३१ मे, २०२२ रोजीपर्यंत राबविण्याचे निर्देश असूनही बदली प्रक्रिया राबविली जात नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१८ नंतर शिक्षकांच्या जिल्हांतर्गत बदल्या झालेल्या नसल्यामुळे बदली प्रतिक्षेत असलेल्या शिक्षकांमध्ये असंतोष निर्माण झाला असून संघटनेतर्फे दिनांक १७ मे, २०२२ पासून साखळी उपोषण सुरू केले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या जिल्हांतर्गत बदली करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१), (२), (३) व (४) जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या आंतरजिल्हा / जिल्हांतर्गत बदल्यांसाठी दिनांक ०७/०४/२०२१ च्या दोन स्वतंत्र शासन निर्णयान्वये सुधारित धोरण विहित करण्यात आले आहे. शिक्षकांची जिल्हांतर्गत बदली प्रक्रीया दिनांक १ ते ३१ मे पर्यंत पूर्ण करण्याबाबत सदर शासन निर्णयामध्ये सूचित केले आहे.

तथापि, काही तांत्रिक अडचणींमुळे सदर ऑनलाईनद्वारे बदली प्रक्रीया विहित कालावधीत पूर्ण करणे शक्य झाले नाही. सद्यःस्थितीत जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या आंतर जिल्हा बदल्यांसाठी शिक्षकांनी अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही पूर्ण झाली असून जिल्हांतर्गत बदल्यासाठी शिक्षकांनी ऑनलाईन प्रणालीद्वारे अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरू करण्यात येत आहे.

बीड जिल्हा परिषदेच्या आरोग्य विभागातील अधिकारी व कर्मचारी यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराबाबत

(२४) * १४०४३ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदेतर्गत येणाऱ्या आरोग्य विभागाने सन २००४ मध्ये अनुकंपातत्वावर भरती झालेल्या शिपायांना आरोग्य सेवकांचे वेतन देण्याचा निर्णय घेतला असून १८ लोकांना प्रत्येकी रुपये ८ लाख असे एकूण दिड कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार केला असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रस्ताव तयार करून जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांच्याकडून सामान्य प्रशासन विभागाकडे पाठविला असून उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी कसलीही खात्री न करता कागदपत्रे तयार केली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी गैरव्यवहार झाल्याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने बीड जिल्ह्यातील जिल्हा परिषदे अंतर्गत येणाऱ्या आरोग्य विभागाचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

अनुकंपा तत्वांतर्गत गट-क ची शैक्षणिक अर्हता धारण केलेल्या १८ उमेदवारांना पद उपलब्धते अभावी तात्पुरत्या स्वरूपात गट-ड पदावर नियुक्त्या दिल्या होत्या. जसजसी गट-क ची पदे रिक्त होतील तसे सेवाज्येष्ठतेनुसार सदर कर्मचाऱ्यांचे गट-क पदावर समायोजन केले आहे. सदर कर्मचाऱ्यांना गट-क पदी

समायोजन झाल्याच्या दिनांकापासून वेतन निश्चिती करून फरक देण्याऐवजी गट-ड च्या पदी नियुक्ती झाली त्या दिनांकापासून देणेबाबत चुकीने आदेशात नमूद झाले होते. सदर बाब निदर्शनास येताच सदर आदेश रद्द केले आहेत. यामध्ये गैरव्यवहार झालेला नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्हा सामान्य रूग्णालयाच्या अधिपत्याखालील जिल्हा रूग्णालय, उपजिल्हा आणि ग्रामीण रूग्णालयातील विविध संवर्गाची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(२५) * १३९५३ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रायगड जिल्हा सामान्य रूग्णालयाच्या अधिपत्याखालील जिल्हा रूग्णालय, उपजिल्हा आणि ग्रामीण रूग्णालयात डॉक्टरांसह विविध संवर्गाची एकूण १,०९९ पदे मंजूर असून मंजूर पदांपैकी ३८६ पदे रिक्त असून या रिक्त पदांमध्ये डॉक्टरांच्या ६९ पदांचा समावेश आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सर्जन, भूलतज्ञ आदी महत्वाचे तज्ञ डॉक्टरांअभावी गोरगरीब रूग्णांना वेळेवर व पुरेशी आरोग्य सुविधा मिळत नसल्याने उपलब्ध आरोग्य यंत्रणेवर कामाचा ताण पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, रायगड जिल्हा सामान्य रूग्णालयाच्या अधिपत्याखालील रूग्णालयांतील डॉक्टरांची रिक्त पदे कंत्राटी पध्दतीने भरण्यात येत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने जिल्हा रूग्णालय, उपजिल्हा आणि ग्रामीण रूग्णालयात डॉक्टरांसह विविध संवर्गातील असलेली रिक्त पदे कायमस्वरूपी भरण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा रूग्णालय, अलिबाग व अधिपत्याखालील उपजिल्हा व ग्रामीण रूग्णालय येथे वर्ग-१ ते वर्ग -४ संवर्गाची एकूण १०९९ पदे मंजूर असून, ७६८ पदे भरलेली आहेत व ३३१ पदे रिक्त आहेत. या पदांमध्ये वैद्यकीय अधिकारी संवर्गाची ५४ पदे रिक्त आहेत.

(२) अंशतः खरे आहे.

जिल्हा रूग्णालय व अधिपत्याखालील उपजिल्हा/ग्रामीण रूग्णालय येथे सर्जन व भूलतज्ञ यांची पदे रिक्त आहेत. परंतु सदर ठिकाणी कंत्राटी पध्दतीने व राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत विशेषज्ञांच्या सेवा उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत.

(३) हे खरे आहे.

(४) महाराष्ट्र वैद्यकीय आरोग्य सेवा, गट-अ वर्ग-१ व सामान्य राज्य सेवा, गट अ ची सरळसेवा व पदोन्नतीने भरण्यासाठी शासनस्तरावरून कार्यवाही सुरू आहे.

माहे जून, २०२१ ते दिनांक ०३ जुलै, २०२१ या कालावधीत व दिनांक ०२/०९/२०२१ ते दिनांक ०६/०९/२०२१ या कालावधीत शासनस्तरावरून समुपदेशनाने भरतीप्रक्रीया राबविण्यात येऊन वैद्यकीय अधिकारी गट अ (एस-२०) ची पदे भरण्यात आलेली आहेत.

नियमित वैद्यकीय अधिकारी उपलब्ध झाले नसल्याने मा.जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या समितीमार्फत जिल्हा स्तरावरून तात्पुरत्या स्वरूपात ११ महिन्यांच्या कालावधीसाठी कंत्राटी वैद्यकीय अधिकारी यांची नियुक्ती करण्यात येते.

तसेच, गट क व ड ची भरण्यासाठी घेण्यात आलेल्या परीक्षेदरम्यान पेपर फुटी झाल्याचे निदर्शनास आले आहे व याप्रकरणी गुन्हे दाखल करण्यात आली असून सदर भरती प्रक्रीया रद्द करण्यात आलेली आहे. व सुधारीत भरती प्रक्रीया घेण्याच्या अनुषंगाने प्रस्ताव सादर करण्याबाबत आयुक्त (आ.से.) यांना कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जिल्हा परिषदेच्या शाळांमध्ये शिक्षकेतर पदे भरण्याबाबत

(२६) * १४०२६ श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामीण भागातील मुलांचे प्राथमिक शिक्षण पूर्ण व्हावे यासाठी जिल्हा परिषदेकडून शाळा चालविल्या जात असून सदर जिल्हा परिषदेच्या शाळेमध्ये एकही शिक्षकेतर पद भरले जात नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शाळेमधील वर्ग स्वच्छ करणे व स्वच्छता गृहांची स्वच्छता ठेवणे यासारखी स्वच्छतेची कामे शिक्षक व विद्यार्थी यांचेकडून केली जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अशा जिल्हा परिषदांच्या शाळेमध्ये शिक्षकेतर पदे भरणेसाठी विविध शिक्षक संघटनांकडून मागणी करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील ग्रामीण भागातील जिल्हा परिषदेच्या शाळेतील शिक्षकेतर पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) मंजूर असलेल्या आकृती बंधानुसार जिल्हा परिषद शाळांसाठी शिक्षकेतर पद मंजूर नाही. त्यामुळे शिक्षकेतर पद भरण्याची कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. जिल्हा परिषदांकडून प्राप्त माहितीनुसार शाळा व शाळेचा परिसर स्वच्छ ठेवण्याचे काम शालेय शिक्षण विभागाच्या शासन निर्णय क्र. शापोआ-२०१०/प्र.क्र.१८/प्राशि-४, दिनांक २/२/२०११ नुसार शालेय पोषण आहारासाठी मंजूर करण्यात आलेल्या 'मदतनीस' यांचेकडून करून घेतले जाते. तसेच, शिक्षक संघटनांकडून शिक्षकेतर पदे भरण्याची मागणी केल्याचे आढळून येत नाही.

**राज्यातील इंधनावरील मूल्यवर्धित कर कमी केल्याबाबतची
अधिसूचना प्रसिध्द करण्याबाबत**

(२७) * १४५३१ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२७३७ ला दिनांक ११ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयाने दिनांक २२ मे, २०२२ रोजी पेट्रोल व डिझेलवरील मूल्यवर्धित करात अनुक्रमे २ रुपये ८ पैसे व १ रुपया ४३ पैसे कपात केल्यामुळे शासनावर रुपये २५०० कोटीचा भार पडणार असल्याची माहिती माध्यमाव्दारे प्रसारित केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने मूल्यवर्धित कर कमी केल्याबाबतची अधिसूचना/शासन निर्णय निर्गमित न करण्याची कारणे काय आहेत तसेच, शासनाने घेतलेल्या या निर्णयामुळे व्हॅटच्या दरात किती टक्क्यांची कपात करण्यात आली आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मूल्यवर्धित कर कमी केल्याबाबतची अधिसूचना/शासन निर्णय निर्गमित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

मूल्यवर्धित कर वस्तूच्या मूळ किंमत व त्यावर केंद्रिय कर/सेस वर आकारण्यात येतो. म्हणून केंद्रिय कर कमी झाल्यास राज्याचा मूल्यवर्धित कर आपोआप कमी होतो. मुंबई दिनांक २२ मे, २०२२ रोजी केंद्र शासनाने पेट्रोल आणि डिझेलचे अबकारी कर कमी केल्यानंतर राज्य शासनाने २२ मे पासून पेट्रोल आणि डिझेलवरील मूल्यवर्धित करात (VAT) अनुक्रमे २ रुपये ८ पैसे आणि १ रुपया ४४ पैसे प्रती लिटर कपात केली आहे. यामुळे वार्षिक सुमारे २५०० कोटी रुपये राज्याच्या तिजोरीवर भार पडणार आहे.

मूल्यवर्धित कर कमी केल्याने पेट्रोलकरीता ८० कोटी रुपये महिन्याला आणि १२५ कोटी रुपये डिझेलकरीता इतके महसुली उत्पन्न कमी होणार आहे.

- (२) अधिसूचना निर्गमित केलेली नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद जिल्ह्यात भौतिकोपचार (फिजीओथेरपी) व व्यवसायोपचार (ऑक्युपेशनल थेरपी) महाविद्यालय सुरु करण्याबाबत

(२८) * १४७६८ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील घाटी रुग्णालयातील दोन खोल्यांमध्ये भौतिकोपचार (फिजीओथेरपी) व व्यवसायोपचार (ऑक्युपेशनल थेरपी) विभाग सुरु करण्यात आले असून जुन्या यंत्रसामुग्रीच्या सहाय्याने रुग्णांवर उपचार करावे लागत असल्याची बाब माहे मार्च, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सन २०१० मध्ये तत्कालीन मुख्यमंत्री यांनी भौतिकोपचार (फिजीओथेरपी) व व्यवसायोपचार (ऑक्युपेशनल थेरपी) महाविद्यालयासाठी जागा व इमारतीसह महाविद्यालय सुरु करण्याच्या प्रस्तावास मान्यता देवूनही महाविद्यालय सुरु करण्याचा प्रस्ताव कागदोपत्री असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले वा त्यानुषंगाने औरंगाबाद जिल्ह्यात भौतिकोपचार (फिजीओथेरपी) व व्यवसायोपचार (ऑक्युपेशनल थेरपी) महाविद्यालय सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सदर संस्थेत भौतिकोपचार (फिजीओथेरपी) व व्यवसायोपचार (ऑक्युपेशनल थेरपी) विभागातील यंत्रसामुग्री जुनी असून सुस्थितीत आहे.

(२) व (३) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, औरंगाबाद येथे भौतिकोपचार व व्यवसायोपचार महाविद्यालय सुरु करण्याबाबतचा प्रस्ताव संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन यांचेकडून शासनास प्राप्त झाला होता.औरंगाबाद येथे भौतिकोपचार व व्यवसायोपचार महाविद्यालय मान्यतेचा मा.मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला होता.तथापि, सन २०२१-२०२२ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणामध्ये राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांना जोडून भौतिकोपचार व व्यवसायोपचार महाविद्यालय टप्प्याने सुरु करण्याबाबतची घोषणा करण्यात आली आहे. त्या अनुषंगाने राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये भौतिकोपचार व व्यवसायोपचार महाविद्यालय सुरु करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पलूस (जि.सांगली) तालुक्यातील दोन प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व एक ग्रामीण रुग्णालय येथे वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्याबाबत

(२९) * १४८०३ श्री.अरुण लाड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पलूस (जि.सांगली) तालुक्यात दोन प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व एक ग्रामीण रुग्णालय असून तेथे शवविच्छेदन (पोस्टमार्टम) करण्यासाठी वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचारी नसल्याने मृतदेहाची हेळसांड होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर आरोग्य केंद्रात तज्ञ वैद्यकीय अधिकारी नियुक्त करण्याची मागणी तेथील लोकप्रतिनिधी व मृतांच्या नातेवाईकांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने शवविच्छेदन करण्यासाठी कायमस्वरूपी वैद्यकीय अधिकारी व कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे पानस (ता.जावळी, जि.सातारा) येथील हातगेघर धरणाच्या भिंतीलगत करण्यात येणाऱ्या विहिरीचे बांधकाम बंद करण्याबाबत

(३०) * १४८१४ श्री.शशिकांत शिंदे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे पानस (ता.जावळी, जि.सातारा) येथील हातगेघर धरणाच्या भिंतीलगत पानस गावाच्या सार्वजनिक पाणीपुरवठा विहिरीचे बांधकाम करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विहिरीचे बांधकाम धरणाच्या भिंतीपासून ३० मीटरच्या आत असल्यामुळे धरणाच्या भिंतीना धोका निर्माण झाला असून त्यास मौजे पानस गावच्या ग्रामस्थांनी विरोध दर्शवून या विहिरीचे बांधकाम थांबविण्याबाबतची तक्रार जिल्हाधिकारी, सातारा, मुख्य अभियंता, कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पाटबंधारे विभाग, सातारा यांच्याकडे दिनांक ३ जानेवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने हातगेघर धरणाच्या भिंतीलगत करण्यात येणाऱ्या विहिरीचे बांधकाम बंद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

(२) होय.

(३) ग्रामपंचायत मौजे कावडी ता.जावळी यांचेमार्फत सदर खाजगी जागेत विहिरींसाठी खोदकाम सुरू केल्याचे निदर्शनास आले आहे.

त्यास अनुसरून धोम डावा कालवा उपविभाग क्र.५ सातारा या कार्यालयाचे पत्र क्र.२९ दिनांक २०/०१/२०२२ व धोम कालवे विभाग क्र.२, सातारा या विभागीय कार्यालयाचे पत्र क्र.२५६ दिनांक २७/०१/२०२२ अन्वये सदरचे खोदकाम अवैध असल्याने तात्काळ बंद करण्याबाबत सरपंच, ग्रामपंचायत, कावडी यांना कळविले आहे. तसेच शासन परिपत्रक क्र.संकिर्ण-२०१२/प्र.क्र.२०/२०१२) सिंव्य(म), दिनांक ०८/०३/२०१८ नुसार, सदर विहिर बांधकाम धरण सुरक्षा रेषेच्या आत येत असून सदरचे खोदकाम

अवैध असल्याने क्षेत्रिय कार्यालयाकडून बंद करण्यात आले. धोम डावा कालवा उपविभाग क्र.५ सातारा, या उपविभागाचे पत्र क्र.धोडाकाउवि/४०, दिनांक ३१/०१/२०२२ अन्वये याबाबत तहसिलदार, मेढा (जावली) यांचे कार्यालयास कळविण्यात आले आहे.

तसेच उपविभागीय कार्यालयाने पत्र जा.क्र.२०१, दिनांक ३०/०५/२०२२ अन्वये तसेच विभागीय कार्यालयाने पत्र जा.क्र.१५५१, दिनांक २२/०६/२०२२ अन्वये सदरचे खोदकाम नियमबाह्य असल्याने पावसाळ्यापूर्वी बुजविण्यात यावे अन्यथा शासनाकडून आपले विरूध्द कारवाई करण्यात येईल असे संबंधित सरपंचांना कळविले आहे. सद्यःस्थितीत विहीरीचे बांधकाम बंद आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यातील ग्रामपंचायतींना महावितरण कंपनीचे वीज देयक भरण्यासाठी आर्थिक मदत करण्याबाबत

(३१) * १४८२८ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ९०४७ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील ७० पेक्षा जास्त ग्रामपंचायतींनी पथदिव्यांचे वीज देयक न भरल्यामुळे महावितरण कंपनीकडून ग्रामपंचायतींना वीज जोडणी काढून टाकण्याची नोटीस दिली असल्याचे दिनांक २५ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ग्रामपंचायतींना महावितरण कंपनीचे वीज देयक भरण्यासाठी आर्थिक मदत करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, सदर प्रकरणात जि.प.चंद्रपूर यांचे मार्फतीने चौकशी करण्यात आलेली असून अधीक्षक अभियंता महा.विज.वितरण कंपनी यांना पत्र देण्यात येऊन अशा प्रकारची कार्यवाही करणे अगोदर संबंधित ग्रामपंचायत, गटविकास अधिकारी व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना अवगत करणेबाबत सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच ग्रामविकास विभागाच्या शासन ज्ञापन, दिनांक २९ जून, २०२२ नुसार ग्रामपंचायतीतील रस्त्यांवरील वीज बिलाचा भरणा करणेकरीता रक्कम वितरित करण्यात आली आहे. तसेच ग्रामविकास विभागाचे शासन पत्र दिनांक २९/०६/२०२२ नुसार उद्योग,ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई तसेच अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण यांना ग्रामपंचायतीतील रस्त्यांवरील विद्युत पुरवठा खंडीत न करण्याबाबत संबंधितांना योग्य त्या सूचना देण्याची विनंती करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या आर्थिक व्यवहारात आढळून आलेल्या
अनियमितेची चौकशी करण्याबाबत**

(३२) * १४८७५ श्री.रामराव पाटील, श्री.सुरेश धस, श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या आर्थिक व्यवहारात अनियमितता, निधीचा अपहार, मूळ दस्त ऐवजामध्ये बनावट कागदपत्राचा समावेश व विविध शासकीय योजनांमध्ये मूळ लाभार्थ्यांना वंचित ठेऊन इतर व्यक्तीला त्याचा लाभ देणाऱ्या सरपंच, उपसरपंच, ग्रामविकास अधिकारी व ग्रामसेवक यांच्यावर फौजदारी गुन्हा दाखल करून अपहाराची रक्कम वसूल करण्याचे आदेश ग्रामविकास विभागाने जिल्हा परिषद व पंचायत समितीला दिले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने राज्यातील किती ग्रामपंचायतींची चौकशी केली आहे, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-२०१६/प्र.क्र.२५३/पं.रा-३, दि ४/०१/२०१७ व शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-२०१९/प्र.क्र.२८१/पं.रा-३, दिनांक १८/०९/२०१९ अन्वये राज्यातील ग्रामपंचायतींच्या आर्थिक व्यवहारात अपहार करणे अथवा ग्रामपंचायत मालमत्तेचा अथवा निधीचा अपहार करणे तसेच ग्रामपंचायतीतील मूळ दस्त ऐवजामध्ये खोट्या बनावट कागदपत्रांचा समावेश करणे किंवा फेरफार करणे हा गुन्हा असल्याने संबंधित गट विकास अधिकारी यांनी चौकशीमध्ये स्पष्ट निष्कर्ष काढल्यास संबंधितांवर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात यावे असे निर्देश देण्यात आले आहेत.

(२) सदर शासन आदेशाच्या अनुषंगाने एकूण ३७०५ प्रकरणी संबंधित गट विकास अधिकारी यांचेकडून चौकशी करण्यात येऊन शासन परिपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-२०१३/प्र.क्र.१३७/पं.रा-३, दिनांक १२/०६/२०१३, व्हीपीएम-२०१६/प्र.क्र.२५३/पं.रा-३, दिनांक ४/०१/२०१७ व शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक व्हीपीएम-२०१९/प्र.क्र.२८१/पं.रा-३, दिनांक १८/०९/२०१९ मधील तरतूदीनुसार संबंधितांवर कारवाई करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पूर्व विदर्भातील मालगुजारी तलावांच्या पुनर्जिवनाकरीता विशेष आराखडा
तयार करणेबाबत**

(३३) * १४३५६ श्री.अभिजित वंजारी, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रामदास आंबटकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात पूर्व विदर्भातील चंद्रपूर, गडचिरोली, गोंदिया, भंडारा व नागपूर हे जिल्हे तलावाचे जिल्हे असून तेथे सिंचनासाठी उपयुक्त ठरत असलेले माजी मालगुजारी तलावांच्या निस्तार क्षेत्रात दरवर्षी विविध कारणामुळे घट होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संबंधित जिल्ह्यातील निस्तार क्षेत्रातील घट लक्षात घेता तीन वर्षापूर्वी या मालगुजारी तलावांच्या पुनर्जीवनासाठी विशेष मोहीम हाती घेण्यात आली होती, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गत तीन वर्षांपासून या तलावांच्या देखभालीसाठी शासनाने कोणताही निधी न दिल्यामुळे गोंडकालीन तलाव निरूपयोगी झाले असून विशेष मोहिमेतील नियोजन आराखडा पूर्णतः निरूपयोगी असून ठरविलेले मापदंड योग्य नसल्याने पूर्व विदर्भातील तलावांच्या दुरुस्तीचा प्रश्न गंभीर होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर माजी मालगुजारी तलावांच्या दुरुस्तीसाठी महत्वाकांक्षी योजना राबविण्यात येत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून सदर योजनाबाबतचा थोडक्यात तपशील काय आहे,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने या संपूर्ण मालगुजारी तलावांच्या दुरुस्तीची गरज लक्षात घेता प्राधान्यक्रम ठरवून पाच वर्षांचा नियोजित आराखडा करण्याबाबत तसेच, तलावाच्या खोलीकरणाबाबत शेतापर्यंत जाणारे नहर व रस्ते बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व यासाठी किती निधीची तरतूद करण्यात आली असून किती कालावधीत ही कामे पूर्ण करण्यात येणार आहेत,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) सन २०२०-२१ पासून मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजना अंतर्गत दुरुस्ती आवश्यक असलेले कामे प्राधान्यक्रमानुसार हाती घेण्यात येणार आहे. सदर तलावांच्या देखभालीसाठी ठरविलेल्या मापदंडात सुधारणा करण्यात आलेली आहे.

(४) हे अंशतः खरे आहे.

शासन पत्र जुन, २०२२नुसार गोंदिया जिल्ह्यात तलावाचे व नाल्याचे खोलीकरण बाबत माहिती मागविण्यात आली आहे. तसेच चंद्रपूर व गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये मुख्यमंत्री जलसंवर्धन योजनेतर्गत बहुतांश कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन दुरुस्तीची कामे हाती घेण्यात आली आहेत.

(५) या प्रकरणी संपूर्ण मालगुजारी तलावांच्या प्राधान्यक्रमानुसार दुरुस्तीचा आराखडा पत्रक शासनास सादर करण्यास आदेशित केलेले आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठाच्या वैद्यकीय अभ्यासक्रमाच्या प्रश्नपत्रिका फुटीबाबत

(३४) * १४४७४ श्री.रमेश कराड, श्री.नागोराव गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक यांच्यावतीने घेण्यात येणाऱ्या वैद्यकीय अभ्यासक्रमाचा एमबीबीएस द्वितीय सत्र वर्षाच्या मायक्रोबायोलॉजी विषयाचा पेपर लातूर येथील विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय येथे फुटल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महाविद्यालयात माहे नोव्हेंबर, २०२१ मध्ये घेण्यात आलेल्या सराव परीक्षेचा पेपर जशाचा तसा आढळून आल्यामुळे विद्यापीठाला या विषयाची परीक्षा रद्द करावी लागली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, या विषयाचा पेपर तयार करण्याची जबाबदारी दिलेल्या महाविद्यालयातील प्राध्यापकाकडून हा गैरप्रकार घडल्याने या प्रकाराबाबत शासनाने संबंधित प्राध्यापकांवर तसेच स्थानिक महाविद्यालयातील प्रशासनावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) सदरील प्रश्नपत्रिकेची पाकीटे ही दिनांक ११/०३/२०२२ रोजी परीक्षा सुरू होण्याआधी सिलबंद अवस्थेत होती. त्यामुळे हा प्रश्नपत्रिका फुटीचा प्रकार नाही. मात्र, विलासराव देशमुख शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, लातूर येथे ४ महिन्यापूर्वी दिनांक २०/११/२०२१ रोजी झालेल्या सराव परीक्षेत ही प्रश्नपत्रिका देण्यात आली होती असे नंतर विद्यापीठामार्फत झालेल्या चौकशीअंती निदर्शनास आले.

(२) होय.

(३) संबंधित अध्यापकास विद्यापीठ परीक्षेच्या सर्व कामकाजापासून ०५ वर्षासाठी अपात्र करण्यात आले असून त्यांचे विरुद्ध दंडात्मक कारवाई देखील विद्यापीठामार्फत करण्यात आली आहे.

(४) लागू नाही.

मुंबईतील बालगृहातील दोन विद्यार्थ्यांना एमबीबीएसच्या पदवी अभ्यासक्रमाकरीता व नीट परिक्षेसाठी अनाथ असल्याचे प्रमाणपत्र मिळण्याबाबत

(३५) * १३६४६ श्री.प्रसाद लाड, श्री.राजेश राठोड : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील अनाथ मुलांच्या बालगृहातील दोन विद्यार्थ्यांना एमबीबीएसच्या पदवी अभ्यासक्रमाकरीता व नीट परिक्षेसाठी अनाथ असल्याचे प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी “द नेस्ट इंडिया फाऊंडेशन” या स्वयंसेवी संस्थेच्या संचालकांनी माहे नोव्हेंबर, २०२० मध्ये मा.उच्च न्यायालयात याचिका दाखल करून महिला बालविकास विभागाकडे मागणी केली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या दोन्ही विद्यार्थ्यांनी प्रमाणपत्रासाठी महिला व बालविकास विभागाकडे अर्ज करून मागणी करण्यात येऊनही त्याकडे दुर्लक्ष करून दिरंगाई केल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याचिकाकर्त्यांच्या अर्जांमध्ये काही त्रुटी आढळून आल्यामुळे बालगृहातील विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र उपलब्ध करून देण्यासाठी दीड वर्षांचा कालावधी लागला असून मा.उच्च न्यायालयाचा आदेश असतानाही संबंधित प्राधिकरणाने अनाथाबाबतचे प्रमाणपत्र उपलब्ध करून दिले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने संबंधित प्राधिकरणाने अनाथाबाबतचे प्रमाणपत्र उपलब्ध करून देण्यास विलंब करणाऱ्या संबंधित अधिकारी व कर्मचाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे, तसेच, सदरच्या बालगृहातील विद्यार्थ्यांना अनाथाबाबतचे प्रमाणपत्र कधीपर्यंत उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) हे खरे नाही.

“द नेस्ट इंडिया फाऊंडेशन” या संस्थेने नोंदणी प्रमाणपत्र मिळणेकरीता सन २०२२ मध्ये रिट याचिका दाखल केली आहे. द नेस्ट इंडिया फाऊंडेशन या संस्थेने Interim Application (L) No. १४६२७/२०२२ दाखल करून कु. रोशनी दिपक कुंचीकरवे व कु. वैशाली हरीश जोशी या दोन अनाथ मुलींना अनाथ प्रमाणपत्र मिळणेकरीता मा.न्यायालयास विनंती केली आहे.

(२) हे खरे नाही.

दिनांक १०/०५/२०२२ रोजी दोन्ही बालिकांना अनाथ प्रमाणपत्र वितरीत करण्यात आलेले आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील प्राथमिक शिक्षकांच्या बदली प्रक्रियेमध्ये पती-पत्नी एकत्रीकरणस प्राधान्य देणेबाबत

(३६) * १४०७३ डॉ.रणजित पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील प्राथमिक शिक्षकांच्या बदली प्रक्रियेमध्ये पंधरा वर्षे वेगवेगळ्या जिल्ह्यांमध्ये काम करणाऱ्या शिक्षक दाम्पत्यांना पती-पत्नी एकत्रीकरणाबाबत प्राधान्य न दिल्यामुळे त्यांच्यावर अन्याय होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०२१ मध्ये व त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून प्राथमिक शिक्षकांच्या बदली प्रक्रियेमध्ये पती-पत्नी एकत्रीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत?

श्री.गिरीश महाजन : (१), (२) व (३) जिल्हा परिषद शिक्षकांच्या आंतरजिल्हा बदल्यांसाठी दिनांक ०७/०४/२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये सुधारित धोरण विहित करण्यात आले आहे. सदर शासन निर्णयानुसार विशेष संवर्ग शिक्षक भाग-२ अंतर्गत पती-पत्नी एकत्रिकरण यांना प्राधान्य देण्यात आलेले आहे. तसेच, उक्त विशेष संवर्ग शिक्षक भाग-२ मधील शिक्षकांचे अर्ज विचारात घेताना त्यापैकी ६०% अर्ज जेष्ठतेनुसार प्राधान्यता देऊन विचारात घेण्यात येतील व उर्वरित ४०% सर्वसाधारण संवर्गातील अर्ज म्हणून विचारात घेण्यात येतील, अशी स्पष्ट तरतूद सदर शासन निर्णयात नमूद आहे.

सबब, वेगवेगळ्या जिल्ह्यांमध्ये काम करणाऱ्या शिक्षक दाम्पत्यांना पती-पत्नी एकत्रिकरण अंतर्गत प्राधान्य दिलेले असल्यामुळे त्यांच्यावर अन्याय होतो, अशी वस्तुस्थिती नाही.

**वडगांव गांजा (ता.लोहारा, जि.उस्मानाबाद) येथील साठवण तलावाचे
काम सुरु करण्याबाबत**

(३७) * १३८८२ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्राणी : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वडगांव गांजा (ता.लोहारा, जि.उस्मानाबाद) येथे सन २००० मध्ये साठवण तलाव बांधण्यासाठी जलसंपदा विभागाने मंजूरी दिली असून सदर साठवण तलावासाठी भूसंपादन प्रक्रीया पूर्ण झाली असून ७० टक्के शेतकऱ्यांना भूसंपादनापोटी मावेजाही मिळाला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०२० मध्ये शासनाने १०१ ते ६०० हेक्टरची साठवण क्षमता असलेल्या पाणी साठ्याचे प्रकल्प जलसंधारण विभागाकडे हस्तांतरीत केल्याने हा प्रकल्प जलसंधारण विभागाकडे हस्तांतरीत झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर १.६३ द.ल.घ.मी. पाणी साठा उपलब्ध होऊन सुमारे ११ चौ.कि.मी. क्षेत्रातील ३५० हेक्टर क्षेत्र ओलीताखाली येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने सदर प्रकल्पाचे काम सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, जलसंपदा विभागाने दिनांक १२/०८/१९९९ अन्वये या प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

(२) होय, मा.मंत्री, मृद व जलसंधारण, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १४/१०/२०२० रोजी मंत्रालय मुंबई येथे झालेल्या बैठकीच्या मंजूर इतिवृत्तानुसार सदर प्रकल्प जलसंधारण विभाग उस्मानाबाद यांचेकडे हस्तांतरीत केलेला आहे.

(३) होय, प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर १.६३ दलघमी पाणीसाठा, ३२९ हेक्टर सिंचन क्षेत्र निर्मीती होणार आहे.

(४) सदर प्रकल्प जलसंधारण विभागाकडे हस्तांतर केला असल्यामुळे प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्य शासनाकडून रद्द करण्यात आलेल्या आरोग्य विभागाच्या परीक्षा
पुन्हा घेण्याबाबत**

(३८) * १३६७० श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.परिणय फुके, श्री.अरुण लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४३५ ला दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात आरोग्य विभागाच्या गट “क” व “ड” च्या परीक्षेतील घोटाळा प्रकरणी अनेकांना अटक झाली असून परीक्षेचा पेपर फुटीचा अहवाल पुणे सायबर पोलिसांनी राज्य शासनाला ३ महिन्यापूर्वी सादर केला असून शासनाने अद्याप परीक्षा रद्द करणे किंवा निकालाबाबत निर्णय घेतला नसल्याचे दिनांक १८ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांनी पोलिसांचा अहवाल आल्यानंतर परीक्षेबाबत निर्णय घेतला जाईल असे आश्वासन दिले असून पुणे पोलिसांनी पेपर फुटल्याचा अहवाल शासनाकडे दिला असतानाही ६२०५ पदांसाठी घेण्यात आलेल्या परीक्षांबाबत अद्याप शासनाने निर्णय घेतला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर परीक्षा टीसीएस किंवा एमकेसीएलमार्फत घेण्यात येणार असल्याचे मा.सार्वजनिक आरोग्य मंत्री यांनी माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये घेण्याचे जाहीर केले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने विद्यार्थ्यांचे झालेले नुकसान भरून काढण्याबाबत तसेच, सदर परीक्षांबाबत कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) व (२) हे अंशतः खरे आहे.

सार्वजनिक आरोग्य विभागांतर्गत गट क व ड संवर्गाच्या दिनांक २४/१०/२०२१ व दिनांक ३१/१०/२०२१ रोजी घेण्यात आलेल्या पदभरती परीक्षा प्रक्रिया रद्द करण्याबाबतचा निर्णय दिनांक २९/०६/२०२२ रोजीच्या पत्रान्वये सर्व संबंधितांना अवगत करण्यात आला.

(३) होय, तात्काळीन मा.मंत्री (सा.आ.वि.) यांनी प्रसार माध्यमाद्वारे जाहीर केले होते.

(४) दिनांक २४/१०/२०२१ रोजी झालेल्या गट क व ड संवर्गाच्या पदभरती परीक्षेचे पेपर फुटल्याचे पोलीस चौकशीत निष्पन्न झाल्याने सदर भरती प्रक्रिया रद्द करणे तसेच नव्याने घेण्यात येणाऱ्या परीक्षेसाठी देण्यात येणाऱ्या जाहिरातीमध्ये या रद्द केलेल्या परीक्षेसाठी पात्र उमेदवारांना पुन्हा अर्ज करण्याची आवश्यकता नसल्याचे म्हणजेच कोणताही नविन अर्ज किंवा प्रवेशशुल्क लागणार नसल्याचा निर्णय तसेच नविन जाहिरातीनुसार नविन उमेदवारांना विहित परीक्षाशुल्क भरून अर्ज करण्याबाबतचा निर्णय घेण्यात आला आहे व सर्वसंबंधितांना दिनांक २९/०६/२०२२ च्या पत्रान्वये कळवून याबाबत विभागाचे संकेतस्थळ व प्रसारमाध्यमांना प्रसिद्धी देण्याबाबतही कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील कलावंत अर्थसहाय्यापासून वंचित असल्याबाबत

(३९) * १४३०० श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्ये मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोरोनाच्या पार्श्वभूमीवर कलाकारांना एकरकमी अर्थसहाय्य देण्याबाबत शासनाने दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२१ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार निर्देशित केले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर जिल्ह्यासाठी एकरकमी अर्थसहाय्य योजनेचा कोटा १ हजार ५०० कलावंतांचा असताना सोलापूर जिल्हास्तरीय समितीकडे २२२ अर्ज प्राप्त होऊन त्यापैकी ४० कलावंतांना एकरकमी अर्थसहाय्य मिळाले असून अनेक कलावंत या योजनेपासून वंचित राहिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, संबंधित योजनेची अंमलबजावणी करताना कलावंतांचा शोध घेण्याचे गांभीर्य दाखवले नसल्यामुळे अनेक कलावंत अर्थसहाय्यापासून वंचित राहिल्याच्या पार्श्वभूमीवर योजनेला मुदतवाढ देवून वंचितांना अर्थसहाय्य देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) दिनांक ३ नोव्हेंबर, २०२१ च्या निर्णयान्वये कोविड १९ एकल कलाकार अर्थसहाय्य योजनेकरीता प्रत्येक जिल्ह्यातील जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली कलाकार निवड समिती गठीत करण्यात आली होती. शासनाच्या नियमाप्रमाणे अर्ज केलेल्या कलावंतांनी सादर केलेल्या कागदपत्राची पडताळणी जिल्हा निवड समितीमार्फत केल्यानंतर सर्व पात्र कलावंतांना या योजनेचा लाभ प्रदान करण्यात आलेला आहे. तथापि, कलावंतांनी या योजनेचा लाभ घेण्याकरीता कमी अर्ज केल्याचे दिसून आल्याने या योजनेला मुदतवाढ देण्याची बाब विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मरोळ (मुंबई) येथील सेव्हन हिल्स रुग्णालयात महात्मा फुले जनआरोग्य
योजना सुरु करण्याबाबत**

(४०) * १३९२६ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मरोळ, मुंबई येथील सेव्हन हिल्स रुग्णालयात महात्मा फुले जनआरोग्य योजना कार्यान्वित नसल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेचा लाभ रुग्णांना मिळावा यासाठी खाजगी यंत्रणेकडून प्रयत्न केले जात आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सेव्हन हिल्स रुग्णालयामध्ये महात्मा फुले जनआरोग्य योजना ही सन २०१५ पर्यंत कार्यान्वित होती, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील गरीब व गरजू रुग्णांना उच्च दर्जाची आरोग्य सेवा मिळण्याकरीता मुंबईतील सेव्हन हिल्स रुग्णालयात महात्मा फुले जनआरोग्य योजना कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) हे खरे आहे.

(४) सेव्हन हिल्स रुग्णालयाचे दिनांक ०२ मार्च, २०१२ रोजी अंगीकरण करण्यात आले होते. सदर रुग्णालयाविरुद्ध रुग्णांकडून पैसे घेतल्याचा तक्रारी होत्या. तसेच दिनांक २८ डिसेंबर, २०१७ रोजी रुग्णालयाचे तज्ञ डॉक्टर्स संपावर असल्यामुळे दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१८ रोजी रुग्णालयाचे निलंबन करण्यात आले होते. परंतु रुग्णांची गैरसोय होऊ नये म्हणून डायलेसिस सुरु ठेवण्यात आले होते. त्यानंतर दिनांक ०६/११/२०१८ रोजी रुग्णालयाचे अंगीकरण रद्द करण्यात आले आहे.

कोविडच्या पार्श्वभूमीवर जास्तीत जास्त रुग्णालयांचे अंगीकरण करणे आवश्यक झाल्यामुळे दिनांक ११/०५/२०२० रोजी झालेल्या तिसऱ्या CEDC बैठकीमध्ये सेव्हन हिल्स रुग्णालयास ए ग्रेड साठी शासकीय रुग्णालयांचे कोविडसाठी अंगीकरण करण्यात आले होते. तथापि, हे रुग्णालय महापालिकेने चालवायला घेतले असल्याने महापालिकेचे Bank Account रुग्णालयाने सादर न करता खाजगी बँक खात्याची प्रत सादर केली. त्यामुळे सादर रुग्णालयाचे अंगीकरण केलेले नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विद्यार्थी परिचारिकांच्या विद्यावेतनात वाढ करण्याबाबत

(४१) * १३६३७ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विद्यार्थी परिचारिकांचे विद्यावेतन हे अत्यल्प असून गत पन्नास वर्षांपासून त्यांच्या विद्यावेतनात वाढ करण्यात आली नसल्याची बाब दिनांक १२ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने विद्यार्थी परिचारिकांच्या विद्यावेतनात वाढ करण्याबाबत कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१), (२) व (३) तत्कालीन मा.मंत्री सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २६/०५/२०२२ रोजी राज्य शासनाच्या सार्वजनिक आरोग्य विभागातील परिचारिकांच्या आर्थिक व इतर महत्वाच्या मागण्यांसंदर्भात आयोजित केलेल्या बैठकीच्या इतिवृत्तानुसार नर्सिंग परिचर्या प्रशिक्षण केंद्राचे श्रेणीवर्धन व प्रशिक्षणार्थी संख्या वाढविण्याबाबतची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर पाठयवेतनाबाबतचा परिपूर्ण प्रस्ताव सादर करण्याबाबत आयुक्त, आरोग्य सेवा कार्यालयास तत्कालीन मा.मंत्री, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांनी निर्देशित केले आहे.

सांगली व कोल्हापूर जिल्ह्यातील महापूर नियंत्रणासाठी कायमस्वरूपी उपाययोजना करण्याबाबत

(४२) * १४१३९ श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन २०१९ मध्ये कोल्हापूर व सांगली जिल्ह्यातील कृष्णा-वारणा-पंचगंगा नद्यांना महापूर आल्यानंतर कायमस्वरूपी महापूर नियंत्रणासाठी शासनाने सुचविलेल्या उपाययोजना कागदोपत्री असून त्याची अंमलबजावणी न झाल्याची बाब माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, राज्यात मोठ्या प्रमाणात पडत असलेल्या पावसामुळे कोयना, चांदोली धरणातून होणाऱ्या पाण्याच्या विसर्गामुळे सांगली जिल्ह्याला महापुराचा धोका निर्माण होत आहे तसेच, अंगली-मिरज महामार्गाच्या उंचीमुळे पावसाच्या पाण्याचा विसर्ग होत नसल्यामुळे सांगली जिल्ह्यात पूरपरिस्थिती निर्माण होत असल्यामुळे महामार्गावर तसेच अन्य ठिकाणी बोगदे काढून पाण्याचा विसर्ग होण्यासाठी उपाययोजना करण्याची मागणी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, कोयना, वारणा, धोम, कन्हेर राधानगरी आणि दूधगंगा धरणामधून होणारा अनियमित विसर्ग तसेच आलमट्टी, हिप्परगी धरण हे सांगली, कोल्हापूर जिल्ह्यातील पूरपरिस्थिती निर्माण होण्यासाठी कारणीभूत ठरत असून महाराष्ट्र आणि कर्नाटक राज्यातील सर्व धरणांची “एकात्मिक धरण परिचल योजना” अपूर्ण आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने सांगली व कोल्हापूर जिल्ह्यातील महापूर नियंत्रणासाठी उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

शासन जलसंपदा विभागाने निर्णय क्रमांक पूरनि २०२१/प्र.क्र.२७५/२०२१/सिव्य(म) दिनांक १२/१०/२०२१ अन्वये कृष्णा पूर अभ्यास समितीने (वडनेरे समिती) दिनांक २७ मे, २०२० रोजी सादर केलेल्या अहवालातील १८ शिफारशीपैकी १० स्वीकृत, ५ अंशतः स्वीकृत, १ सुधारणेसह स्वीकृत व २ अस्वीकृत केल्या आहेत.

सदर समितीच्या स्वीकृत व अंशतः स्वीकृत शिफारशीच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे. त्यानुसार, विविध यंत्रणांना अवगत करण्यात आले आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

पूर कालावधीत कोयना, चांदोली धरणातून होणाऱ्या विसर्गामुळे पूर आलेला नाही. धरणांचे प्रभावी जलाशय परिचालन करून धरणातून होणाऱ्या पाण्याच्या विसर्गाचे सुयोग्य सनियंत्रण करून पूराची तीव्रता कमी करण्यात आली आहे. तथापि, मुक्त पाणलोट क्षेत्रात कमी कालावधीत झालेल्या अतिपर्जन्यवृष्टीमुळे पूर परिस्थिती उद्भवली आहे.

अंकली-मिरज महामार्गाच्या ठिकाणी पूराच्या पाण्याचा निचरा होण्याच्या दृष्टीने वडनेरे समितीच्या अहवालातील स्वीकृत व अंशतः स्वीकृत सुचनांच्या अनुषंगाने आवश्यक त्या उपाययोजना करणेबाबत महामार्गाच्या बाधित ठिकाणी संबंधित यंत्रणांना कळविण्यात आले आहे.

(३) हे खरे नाही.

शासनमार्फत भिमा व कृष्णा खोऱ्यात सन २०१९ मध्ये उद्भवलेल्या पूर परिस्थितीची कारणे शोधणे व भविष्यकालीन उपाययोजना सुचविणेसाठी नेमलेल्या अभ्यास समितीने सादर केलेल्या अहवालामध्ये अलमट्टी, हिप्परगी धरण हे सांगली, कोल्हापूर जिल्ह्यातील पूरपरिस्थिती निर्माण होण्यासाठी कारणीभूत ठरत नसल्याचे नमूद केले आहे. तसेच या समितीने कृष्णा खोऱ्यातील जलाशय परिचालन एकात्मिक पध्दतीने करणेबाबत शिफारस केली आहे व ती कार्यवाही प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

शासन जलसंपदा विभागाने निर्णय क्रमांक पूरनि २०२१/ प्रक्र २७५/ २०२१/ सिव्य (म) दिनांक १२/१०/२०२१ अन्वये कृष्णा पूर अभ्यास समितीने (वडनेरे समिती) दिनांक २७ मे, २०२० रोजी सादर केलेल्या अहवालातील १८ शिफारशीपैकी १० स्वीकृत, ५ अंशतः स्वीकृत, १ सुधारणेसह स्वीकृत व २ अस्वीकृत केल्या आहेत. सदर समितीच्या स्वीकृत व अंशतः स्वीकृत शिफारशीच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक कार्यवाही सुरु आहे. तथापि, पूरनियंत्रणासाठी समन्वय साधून पुराची तीव्रता कमी करणेसाठी आवश्यक त्या उपाययोजना विविध स्तरावर करणेत येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात लोककला विद्यापीठाची स्थापना करणेबाबत

(४३) * १४६५५ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्ये मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याला समृद्ध परंपरा लाभलेल्या लोककला व लोकसाहित्याचे जतन होण्याच्या दृष्टीने राज्यात लोककला विद्यापीठाची स्थापना करावी अशी मागणी दिनांक १५ फेब्रुवारी, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास लोककला प्रतिष्ठानचे अध्यक्ष दादू इंदुरीकर तसेच अनेक साहित्यिकांनी शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर मागणीसंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही.

विभागाच्या अभिलेखात संदर्भ आढळलेला नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बोईसर (जि.पालघर) येथील “केमबॉड केमिकल्स लि.” या कंपनीत लागलेल्या आगीत मृत पावलेल्या कर्मचाऱ्यांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(४४) * १४१७५ श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बोईसर (जि.पालघर) एम.आय.डी.सी.मध्ये “केमबॉड केमिकल्स लि.” या कंपनीत लागलेल्या आगीत एका कर्मचाऱ्याचा दुर्दैवी मृत्यू झाला असल्याचे दिनांक २२ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने सदरहू आग प्रकरणातील दोषींवर कारवाई करण्यासह एम.आय.डी.सी. क्षेत्रातील कंपन्यांना वारंवार लागणाऱ्या आगींना आळा घालण्याबाबत तसेच मृत कामगारांच्या नातेवाईकांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुरेश (भाऊ) खाडे : (१) मे.केमबाँड लि.,प्लॉट न.ई-६/३,६/४, एम.आय.डी.सी. तारापूर जि.पालघर या कारखान्यात दिनांक २१/४/२०२२ रोजी लागलेल्या आगीत एका कामगाराचा मृत्यू व एक कामगार किरकोळ जखमी झाला होता, हे खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणाची उप संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य, पालघर यांनी चौकशी केली आहे. कारखान्यामध्ये आयसो प्रोफाईल अल्कोहोल (IPA) व एल.पी.जी.(LPG) गॅस या अति ज्वालाग्रही रसायनांचा वापर केला जातो.

दिनांक २१/४/२०२२ रोजी दुपारी ३ वाजण्याच्या सुमारास IPA हे रसायन ड्रममधून छोट्या बादलीमध्ये ओतत असताना जमिनीवर सांडले गेले. त्यामुळे त्या रसायनाच्या वाफांचा ढग (Vapour Cloud) तयार झाला व त्यादरम्यान तेथून जाणाऱ्या हायड्रोलीक पॅलेट कारचे चाक व जमिनीमध्ये Static Charge निर्माण होऊन Vapour Cloud ला आग लागली व ती इतरत्र पसरली गेली.

सदर आगीत प्लांट प्रभारी यांचा भाजून मृत्यू झाला असून एक कामगार किरकोळ जखमी झाला होता.

चौकशीअंती कारखान्याचे भोगवटादाराविरूद्ध मा.मुख्य न्यायदंडाधिकारी, ठाणे यांचे न्यायालयात फौजदारी खटला दाखल करण्यात आला आहे.

कारखाना व्यवस्थापनाने अपघातामध्ये मृत झालेल्या कामगाराच्या वारसास कामगार नुकसान भरपाई कायदा,१९२३ नुसार रुपये १०,१६,७००/- इतकी रक्कम आयुक्त, नुकसान भरपाई, ठाणे यांचे न्यायालयात जमा केली असून, रुपये १५,०१,२३६/-इतकी रक्कम सानुग्रह अनुदान म्हणून देण्याचे मान्य केले आहे.

तसेच मृत कामगाराच्या वारसास कारखान्यामध्ये कायमस्वरूपी नोकरी देण्यात आलेली आहे.

राज्यातील रासायनिक कारखान्यांमध्ये होत असलेल्या आगीच्या दुर्घटना/स्फोट यासारखे अपघात टाळण्यासाठी तसेच त्याबाबत अभ्यास करून शासनास उपाययोजना सूचविण्यासाठी संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, मुंबई यांचे अध्यक्षतेखाली दिनांक १६/१२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आली आहे.

कारखान्यात वारंवार होणाऱ्या अपघातांच्या घटना टाळण्यासाठी कै.नारायण मेघाजी लोखंडे महाराष्ट्र श्रम विज्ञान संस्था, परळ, मुंबई या संस्थेमार्फत पालघर जिल्ह्यातील कारखान्यातील एकूण १८५ कामगारांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

तसेच ४ मार्च ते ११ मार्च या सुरक्षा सप्ताह कालावधीत दरवर्षी सुरक्षेविषयक विविध प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात येतात.

याशिवाय पालघर जिल्हातील कारखान्यांमध्ये रंगीत तालीम (मॉक ड्रील) चे आयोजन करून कारखानदार आणि कामगारांमध्ये सुरक्षेविषयी जागरूकता निर्माण करण्याचे कार्य सुरु असते.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

म्हाडा, सिडकोसह अन्य शासकीय गृहनिर्माण योजनांमध्ये अनाथ मुलांसाठी सवलतीच्या दरात घरे उपलब्ध करून देण्याबाबत

(४५) * १४४०९ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.राजेश राठोड, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अनिकेत तटकरे, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात शासकीय वसतिगृहात/अनाथालयात तसेच विविध सेवाभावी संस्थांमध्ये १८ हजार मुले असून अनाथ मुलामुलींना कायदानुसार वयाची १८ वर्षे पूर्ण झाल्यानंतर अनाथालयात राहता येत नसल्यामुळे दरवर्षी ३ हजार ७१९ अनाथ मुले बेघर होत असल्याचे दिनांक ९ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर १८ वर्ष पूर्ण झालेल्या अनाथ मुलांकडे कोणतेही आवश्यक कागदपत्रे नसल्यामुळे तसेच त्यांची आर्थिक परिस्थिती नसल्यामुळे त्यांना कोणत्याही शासकीय योजनेचा लाभ घेता येत नसल्यामुळे अनाथ मुलांसाठी म्हाडा, सिडकोसह अन्य शासकीय गृहनिर्माण योजनांमध्ये १ टक्का आरक्षण ठेवण्याची मागणी राज्यातील अनाथ मुलांच्या संघटनांनी व राज्य शासनाच्या अनाथ सल्लागार समिती सदस्यांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील बेघर मुलांचे पुनर्वसन करण्यासाठी शहरी व ग्रामीण भागात विविध केंद्र निर्माण करण्यासाठी तसेच म्हाडा, सिडकोसह अन्य शासकीय गृहनिर्माण योजनांमध्ये अनाथ मुलांसाठी १ टक्का आरक्षण ठेवून सवलतीच्या दरात घरे उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही/उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) हे खरे नाही.

महिला व बालविकास विभागामार्फत नाशिक येथे मुलींचे तर पुणे, कोल्हापूर, नागपूर, औरंगाबाद व अमरावती येथे मुलांचे शासकीय अनुरक्षण गृह तसेच मुंबई येथे मुलांचे स्वयंसेवी अनुरक्षण गृह अशी एकूण ७ अनुरक्षण गृहे कार्यान्वित असून या अनुरक्षण गृहांमध्ये वयाची १८ वर्ष पूर्ण झाल्यानंतर अनाथ मुलांना वयाच्या २१ वर्षापर्यंत राहण्याची व्यवस्था शासनमार्फत करण्यात येत आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) म्हाडा सिडकोसह अन्य शासकीय गृहनिर्माण योजनांमध्ये अनाथ मुलांसाठी १ टक्का आरक्षण ठेवून सवलतीच्या दरात घरे उपलब्ध करून देण्याबाबत तत्कालीन राज्यमंत्री, महिला व बालविकास यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १२ मे, २०२२ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी जिल्ह्यातील जिल्हा एकात्मिक, आरोग्य व कुटुंब कल्याण सोसायटी, जिल्हा परिषदेतर्गत झालेल्या भरती प्रक्रियेतील पात्र उमेदवारांना नियुक्ती देण्याबाबत

(४६) * १३८६४ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी जिल्ह्यातील जिल्हा एकात्मिक, आरोग्य व कुटुंब कल्याण सोसायटी, जिल्हा परिषदेतर्गत सन २०२१-२२ दरम्यान भरती प्रक्रियेत पात्र उमेदवारांना रुजू करून न घेतल्याबाबत त्यांनी माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान जिल्हाधिकारी कार्यालयासमोर आंदोलन करून शासनाचे लक्ष वेधले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वारंवार तोंडी परीक्षा रद्द करणे तसेच इतर प्रकार करित उमेदवारांना त्रास देण्यात येत असल्याबाबत संबंधिताकडून आरोप करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने स्टाफ नर्स पदभरती प्रक्रिया पूर्ण करून त्यांना न्याय देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) व (२) हे खरे आहे.

(३) लोकप्रतिनिधींनी केलेल्या स्टाफ नर्स पदाच्या पदभरतीबाबतच्या जिल्हा स्तरावरील तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी प्राथमिक चौकशीअंती यापुर्वी प्रसिध्द करण्यात आलेली मुलाखतीची पात्र यादी रद्द करून पुनःश्च पात्र / अपात्र यादी तयार करून नव्याने भरती प्रक्रिया राबविली आहे.

लोकप्रतिनिधी यांच्या तक्रारी राज्य स्तरावर सुध्दा प्राप्त झाल्या होत्या. त्यानुसार जिल्हा स्तरावरील व परिमंडळ स्तरावरील चौकशी अहवालानुसार स्टाफ नर्स पदाच्या प्रथम केलेल्या पात्र / अपात्र व मुलाखती यादीत अनियमितता दिसून येत असल्याने अनियमिततेस जबाबदार असणाऱ्या अधिकारी / कर्मचारी यांच्याविरुध्द जबाबदारी निश्चित करून पुढील प्रशासकीय कारवाई करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विष्णुपूरी (जि.नांदेड) येथील डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात अत्यावश्यक सुविधा पुरविण्याबाबत

(४७) * १४९२३ श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.राजेश राठोड, डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विष्णुपूरी (जि.नांदेड) येथील डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात सुविधांचा अभाव असल्याचे माहे जून, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील शासकीय रुग्णालयातील उद्वाहन बंद असल्याने प्रसूतीसाठी येणाऱ्या महिलांची व रुग्णांची गैरसोय होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने डॉ. शंकरराव चव्हाण शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात अत्यावश्यक सुविधा पुरविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

‘केंद्रप्रमुख’ या पदावरील पदोन्नतीची वेतनवाढ देण्याबाबत

(४८) * १४२९४ श्री.कपिल पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४१३ ला दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पदवीधर शिक्षक, मुख्याध्यापक, विस्तार अधिकारी यांना पदोन्नतीची एक वेतन वाढ दिली जाते तशी केंद्रप्रमुखांना पदोन्नतीची वेतनवाढ दिली जात नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १० जून, २०१४ च्या पूर्वीचे अभावीत केंद्रप्रमुखांना कायम केले असून त्यानंतरचे अभावित केंद्रप्रमुखांना अद्यापही कायम केले नाही, हे ही खरे आहे काय, तसेच केंद्रप्रमुखांच्या मागण्याबाबत शासनाचे धोरण काय आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने केंद्रप्रमुखांना पदोन्नतीची वेतनवाढ देण्याबाबत तसेच अभावित केंद्रप्रमुखांना कायम करणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१), (२), (३) व (४) शिक्षकांमधून केंद्रप्रमुख पदावर पदोन्नती मिळालेल्या शिक्षकांना महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१ चा नियम ११ मधील तरतूदीनुसार वेतननिश्चितीबाबत लाभ देण्याबाबत जिल्हा परिषदांमध्ये एकवाक्यता दिसून येत नाही. त्यामुळे सदर विषयाबाबत शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाचे अभिप्राय घेऊन वित्त विभागाच्या मान्यतेने क्षेत्रिय यंत्रणांना मार्गदर्शनपर दिशानिर्देश देण्याची बाब विभागाच्या विचाराधीन आहे.

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या दिनांक २/०२/२०१० च्या शासन निर्णयातील सूचनेनुसार विस्तार अधिकारी (शिक्षण) व केंद्रप्रमुख पदाचे ग्रामविकास विभागाच्या क्र.सेवाप्र २०१३/प्र.क्र.१०६/आस्था.९, दिनांक १०/०६/२०१४ च्या अधिसूचनेन्वये सेवाप्रवेश नियम तयार करण्यात आले आहेत. त्यानुसार केंद्रप्रमुख पदावर नामनिर्देशनाने, निवडीने आणि पदोन्नतीद्वारे नेमणूक करण्यात येते. सदर नेमणूकीचे प्रमाण अनुक्रमे ४०:३०:३० असे आहे.

अभावित केंद्रप्रमुखांना कायम करण्याबाबत शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाचे अभिप्राय घेऊन कार्यवाही करण्यात येत आहे.

सिहोरा जिल्हा परिषद (ता.तुमसर, जि.भंडारा) गटातील नागरिक व गरजू लाभार्थी अनेक शासकीय योजनांपासून वंचित असल्याबाबत

(४९) * १४५६७ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सिहोरा जिल्हा परिषद (ता.तुमसर, जि.भंडारा) गटात असणाऱ्या नवेगाव, पचारा गावात नागरिक व गरजू लाभार्थी अनेक शासकीय योजनांपासून वंचित असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर गावात भूमिहीन व दारिद्र्य रेषेखालील अनेक कुटुंबिय असून त्यांना घरकुल योजनेचा लाभ मिळत नसल्याने त्यांना पडक्या घरात वास्तव्य करावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, नवेगाव व पचारा गावात घरकुल, शेतजमिनीचे हक्क व गावातील नागरिकांना शासनाच्या योजनांचा आधार देणारे उपक्रम गावात राबविण्याबाबतचे निवेदन जिल्हा परिषद सदस्यांनी जिल्हाधिकारी, भंडारा यांना दिले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून नवेगाव, पचारा गावात नागरिक व गरजू लाभार्थी यांना अनेक शासकीय योजनांचा लाभ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

सिहोरा जिल्हा परिषद (ता.तुमसर, जि.भंडारा) गटात असणाऱ्या नवेगाव पचारा गावातील लाभार्थ्यांना विविध ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांचा लाभ देण्यात येत आहे. ग्रामीण गृहनिर्माण योजनांमध्ये प्रामुख्याने केंद्रपुरस्कृत प्रधानमंत्री आवास योजना व राज्य पुरस्कृत रमाई, शबरी आवास योजना, यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजना, धनगर समाज योजना इ. योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे.

नवेगाव व पचारा गावात प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत १० लाभार्थ्यांना मंजूरी प्राप्त असून ८ घरकुले पूर्ण आहेत. आवास प्लस प्रपत्र ड सर्वेक्षणात समाविष्ट पात्र लाभार्थी १०२ असून सन २०२१ - २०२२ या वर्षात १६ उद्दिष्ट प्राप्त आहे. उद्दिष्टानुसार १६ लाभार्थ्यांना मंजूरी प्रदान केली आहे. रमाई आवास योजनेतर्गत १८ लाभार्थ्यांना मंजूरी प्राप्त असून १५ घरकुले पूर्ण आहेत. शबरी आवास योजनेतर्गत २६ लाभार्थ्यांना मंजूरी प्राप्त असून १३ घरकुले पूर्ण आहेत.

(३) होय.

(४) नवेगाव व पचारा गावातील निवेदनात नमुद लाभार्थ्यांच्या अनुषंगाने सहाय्यक आयुक्त, समाजकल्याण भंडारा व गट विकास अधिकारी पंचायत समिती तुमसर यांनी एकूण २९ लाभार्थ्यांच्या घरांची मौका चौकशी केली असून त्यापैकी १४ लाभार्थ्यांचे नाव आवास प्लस मध्ये समाविष्ट आहे. उर्वरित १५ लाभार्थी ढिवर समाजातील असल्याने लाभार्थ्यांचे प्रस्ताव यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजनेचा लाभ देण्याकरीता मागविण्यात आले आहेत.

यशवंतराव चव्हाण मुक्त वसाहत योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जिल्हा स्तरीय समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महिला व बालविकास विभागाच्या “मिशन वात्सल्य” योजनेंतर्गत बालके व महिलांना
विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ देणेबाबत**

(५०) * १४१८४ डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.राजेश राठोड, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.राजहंस सिंह, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोरोना काळात १ लाख ४२ हजारापेक्षा अधिक नागरिकांचे मृत्यू होऊन त्यामध्ये कुटुंबातील कर्त्या पुरुषाचे निधन होऊन एकल किंवा विधवा झालेल्या महिलांना तसेच दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असल्याचे दिनांक २९ मार्च, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कोरोनामुळे दोन्ही पालक गमावलेल्या बालकांना व कुटुंबातील कर्त्या पुरुषांचे निधन होऊन एकल किंवा विधवा झालेल्या महिलांना शासनाच्या विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ मिळवून देण्यासाठी माहे ऑगस्ट, २०२१ मध्ये शासनाने “मिशन वात्सल्य” योजना सुरु केली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, महिला व बालविकास विभागाच्या “मिशन वात्सल्य” योजनेंतर्गत प्रत्येक आठवड्याला एक बैठक होणे अपेक्षित असताना मुंबईतील अंधेरी, कुर्ला व बोरीवली तालुक्यात आतापर्यंत दोनहून अधिक बैठका झाल्या नसल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून गत सहा महिन्यांत पाच बैठकाही न झालेले अनेक तालुके असल्याचा आरोप एकल महिला पुनर्वसन समितीने केला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मृत व्यक्तीच्या नातेवाईकांनी दाखल केलेले दावे मंजूर करण्यासाठी शासनाने स्थापन केलेल्या तालुका स्तरावरील समित्यांच्या गेल्या सात महिन्यांत बैठका न झाल्यामुळे लाभार्थी कुटुंबियांना योजनांचा लाभ मिळत नसल्याचे निदर्शनास आले असून त्याबाबतची तक्रार-निवेदने मा.महिला व बालविकास मंत्री व सर्व जिल्हाधिकारी यांना एकल महिला, पुनर्वसन समितीमार्फत देण्यात आली असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, कोकण विभागातील मुंबई, मुंबई उपनगर जिल्ह्यांसह अन्य ५ जिल्ह्यातील मातृ-पितृ छत्र हरपलेल्या १५० अनाथ बालकांची पीएम चार्ड्ड केअर योजनेत नोंदणी झाली असताना त्यापैकी ८३ बालकांच्या खात्यात महिला व बालविकास विभागाने मुदत ठेव निधी जमा केला असून उर्वरित मुंबईसह ठाणे जिल्ह्यातील ६७ लाभार्थी बालके या योजनेच्या मुदत ठेव निधीसह अन्य आर्थिक लाभापासून वंचित असल्याचे दिनांक १० एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(६) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने मिशन वात्सल्य योजनेच्या नियमित बैठका घेण्याबाबत तसेच बालके व महिलांना विविध कल्याणकारी योजनांचा लाभ देण्याबाबत कोणती उपाययोजना वा कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(७) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

माहे एप्रिल, २०२२ अखेर मिशन वात्सल्य अंतर्गत तालुका निहाय समित्यांच्या बैठका मुंबई उपनगर जिल्ह्यामध्ये अनुक्रमे अंधेरी-४, कुर्ला-५ बोरीवली-५ अशा बैठका झाल्या आहेत. तर मुंबई शहर जिल्ह्यामध्ये ६, रायगड जिल्ह्यामध्ये ४९, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये - २००, रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये -५५, ठाणे जिल्ह्यामध्ये -७ व पालघर जिल्ह्यामध्ये -३० इतक्या बैठका झाल्या आहेत.

(४) हे खरे आहे.

(५) हे खरे नाही,

कोकण विभागातील सर्व पात्र लाभार्थ्यांना पी.एम. केअर फॉर चिल्ड्रेन योजनेचा लाभ देण्यात आला आहे.

(६) व (७) प्रश्न उद्भवत नाही.

युक्रेन युद्धामुळे राज्यात परत आलेल्या विद्यार्थ्यांना रुग्णालयामध्ये प्रॅक्टिकल शिक्षण मिळण्याबाबत

(५१) * १३८४७ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.नागोराव गाणार :
सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) युक्रेन युद्धानंतर राज्यातील १२०० हून अधिक विद्यार्थी घरी परतले असून त्यातील बहुतांश विद्यार्थ्यांचे ऑनलाईन शिक्षण पुन्हा सुरू झाले असून पहिले तीन वर्षे त्यांना थेअरी शिकवली जात असून त्यानंतर चौथ्या वर्षात प्रत्यक्ष रुग्णालयामध्ये वैद्यकीय प्रॅक्टिकलद्वारे शिक्षण दिले जाते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य शासनाने आरोग्य विज्ञान विद्यापीठामार्फत डिजीटल कंटेन्ट अॅपद्वारे शिक्षण उपलब्ध केल्याने त्यामधून पहिल्या ३ वर्षांचा अभ्यासक्रम करणाऱ्या विद्यार्थ्यांची सोय झाली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, या अॅपवरून अॅनिमेटेड व व्हिडीओ स्वरूपात ज्ञान दिले जात असून ते चौथ्या वर्षाच्या शिक्षणासाठी उपयोगी पडत नसल्याच्या तक्रारी विद्यार्थ्यांनी केल्या असून त्यांना चौथ्या वर्षासाठी राज्यातील रुग्णालयामध्ये प्रॅक्टिकल शिक्षण देण्यासाठी परवानगी देण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने चौथ्या वर्षातील विद्यार्थ्यांना राज्यातील रुग्णालयामध्ये प्रॅक्टिकल शिक्षण देण्याची परवानगी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय.

युक्रेन युद्धानंतर राज्यात परतलेल्या विद्यार्थ्यांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार संबंधित विद्यार्थ्यांना पहिले तीन वर्षे थेअरी शिकविले जाते. त्यानंतर चौथ्या वर्षात प्रत्यक्ष रुग्णालयामध्ये प्रॅक्टिकलद्वारे शिक्षण दिले जाते. तसेच, तेथील विविध विद्यापीठांच्या आरोग्य विज्ञान अभ्यासक्रमाचा पाठ्यक्रम एकसमान नाही.

(२) होय.

युकेनमधून परतलेल्या भारतीय विद्यार्थ्यांकरीता तात्पुरती सोय म्हणून ऐच्छिक व प्रायोगिक तत्वावर ३ महिन्यांच्या कालावधीसाठी शैक्षणिक माहिती उपलब्ध व्हावी यासाठी विद्यापीठाने “इल्सवेयर” या संस्थेमार्फत ऑनलाईन स्वरूपातील डिजीटल कन्टेन्ट उपलब्ध करून दिले आहे.

(३) होय.

या संदर्भात विद्यापीठास काही निवेदने प्राप्त झालेली आहेत.

(४) परदेशात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना राज्यातील रूग्णालयामध्ये प्रॅक्टिकल शिक्षण घेण्याची अनुमती देण्याची बाब ही राष्ट्रीय आयुर्विज्ञान आयोग, नवी दिल्ली यांच्या अखत्यारित येते. आयोगाच्या दिनांक २८/०७/२०२२ रोजीच्या नोटीसनुसार परदेशातील महाविद्यालयात वैद्यकीय अभ्यासक्रमाच्या शेवटच्या वर्षात शिकणाऱ्या ज्या भारतीय विद्यार्थ्यांना कोव्हिड-१९, रशिया-युकेन युद्ध, इत्यादी कारणास्तव मूळ महाविद्यालय सोडून भारतात परतावे लागले, आणि ज्यांना अभ्यासक्रम पूर्ण केल्याबाबतचे प्रमाणपत्र दिनांक ३०/०६/२०२२ रोजी किंवा तत्पूर्वी संबंधित संस्थेकडून प्राप्त झाले आहे, अशा विद्यार्थ्यांना Foreign Medical Graduate Examination (FMGE) मुभा दिलेली आहे. तथापि, सदर FMGE पात्र होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना २ वर्ष कालावधीची आंतरवासिता (Clinical Training) पूर्ण करणे आवश्यक ठरविण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रूग्णालयातील डॉक्टरांची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(५२) * १३८९६ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : दिनांक ८ मार्च, २०२१ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ६ मधील प्रश्न क्रमांक ४९३५ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रूग्णालयातील डॉक्टरांच्या सुमारे ६० टक्के जागा रिक्त असून सर्व विभागात सहाय्यक प्राध्यापकांची ९४६ मंजूर पदे असून अद्यापही ५६८ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या महाविद्यालयात तज्ञ व कौशल्यप्राप्त डॉक्टर घडविण्यासाठी “टर्शरी केअर” सेंटरची जबाबदारी असल्यामुळे वाढत्या रूग्णसंख्येच्या तुलनेत आधीच मंजूर पदांची संख्या कमी पडत असून रिक्त पदामुळे कार्यरत डॉक्टरांवर कामाचा ताण पडत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) डॉक्टरांच्या सर्व संवर्गातील रिक्त पदांवर कंत्राटी पध्दतीने तात्पुरत्या नेमणुका करता येत असल्याने कामाच्या ताणाचे व्यवस्थापन करता येते.

(३) सरळसेवेच्या कोटयातील व पदोन्नतीच्या कोटयातील रिक्त पदे भरण्यासाठी नियमानुसार कार्यवाही करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील सर जे. जे. समूह रुग्णालयाच्या आवारातील भूखंडावर
अतिविशेषोपचार रुग्णालय बांधण्याबाबत**

(५३) * १४०५६ श्री.राजहंस सिंह, श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील सर जे. जे. समूह रुग्णालयाच्या आवारातील ४२ एकर भूखंडावर अतिविशेषोपचार रुग्णालय, वसतिगृह व अधिकारी/कर्मचारी निवासस्थाने बांधण्यास माहे फेब्रुवारी, २०१९ मध्ये मान्यता मिळालेल्या प्रकल्पाचे काम अजूनही कागदोपत्री असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, रुग्णालयातील अत्याधुनिक यंत्रसामग्रीसाठी अंदाजे १४० कोटी व मनुष्यबळासाठी दरवर्षी १९ कोटी रूपांच्या निधीला प्रशासकीय मान्यता मिळालेली असून राज्य शासनाला या प्रकल्पासाठी वैद्यकीय शिक्षण व संचालनालयाने ६५९ कोटी १४ लाख ८८ हजार ५१८ एवढा निधी प्रस्तावित केला असून सार्वजनिक बांधकाम विभाग व सचिव समितीने प्रस्तावित केलेल्या ७७८ कोटी ६५ लाख २० हजार एवढ्या रक्कमेला मान्यता दिली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय व चौकशीच्या अनुषंगाने अतिविशेषोपचार रुग्णालय लवकरात लवकर बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) सदर रुग्णालयाच्या बांधकामासाठी रुपये ७७८ कोटी, ६५ लक्ष, २० हजार इतक्या रक्कमेची सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

तळेगाव (ता.माणगाव, जि.रायगड) येथील भातशेतीचे नुकसान झाल्याबाबत

(५४) * १३९५७ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माणगाव (जि.रायगड) तालुक्यामध्ये दुबार शेती केली जात असून उन्हाळ्यात येथील शेतकरी काळ प्रकल्पाच्या कालव्याच्या पाण्याचा वापर करून भातशेती करतात, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, तळेगाव येथील भातशेतीला माहे एप्रिल व मे, २०२२ मध्ये कालव्याचे पाणी मिळाले नसल्याने शेकडो एकर शेती धोक्यात आली असून भात पीक सुकल्यामुळे शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, तळेगावमधील शेतकऱ्यांनी अनेकवेळा माणगाव येथील पाटबंधारे प्रकल्प अधिकाऱ्यांना भेटून कालव्याला पाणी सोडले नसल्यामुळे भातशेतीचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने कालव्याला पाणी न सोडणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांवर कारवाई करून नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

काळ सिंचन प्रकल्पाच्या कुंडलिका डावा तीर कालव्याच्या माणगाव शाखा कालव्याच्या कि.मी.१८/८३५ येथील तळेगाव मायनर क्र.१० द्वारे सन २०२१-२२ मधील सिंचन हंगामात दिनांक २९/१२/२०२१ ते दिनांक १५/०४/२०२२ दरम्यान नियमित सिंचन पाणीपुरवठा केलेला आहे. तदनंतर शेतकऱ्यांच्या मागणीप्रमाणे दिनांक १६/०४/२०२२ ते दिनांक १८/०५/२०२२ दरम्यान वाढीव कालावधीकरीता सिंचन पाणीपुरवठा करण्यात आला आहे.

सिंचन हंगाम सन २०२१-२२ मध्ये मौजे तळेगाव मायनर नं. १० ला पाणीपुरवठा सुरळित झालेला असून, तळेगाव येथील भात शेतीचे नुकसान झालेले नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

प्राथमिक शिक्षकांप्रमाणे माध्यमिक शिक्षकांनाही प्रशासकीय वर्ग-१ व वर्ग-२ च्या पदावर सामावून घेण्याबाबत

(५५) * १४०३० श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) प्राथमिक शिक्षण विभागातील एम. एड / एम. ए अहर्ताधारक राष्ट्रीय आणि राज्य आदर्श शिक्षक पुरस्कार सन्मानित अशा प्राथमिक शिक्षकांना शिक्षणाधिकारी, प्राचार्य कनिष्ठ महाविद्यालय विस्तार अधिकारी यांना महाराष्ट्र शासन ग्रामविकास विभागाच्या दिनांक १९ जानेवारी, २०२२ रोजीच्या शासन आदेशान्वये वर्ग-१ व वर्ग-२ या पदावर समाविष्ट करून घेण्याबाबत आदेशित केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, माध्यमिक विभागात कार्यरत असणाऱ्या शिक्षकांना या शासनाच्या आदेशानुसार प्राचार्य कनिष्ठ महाविद्यालय विस्तार अधिकारी वर्ग-१ व वर्ग-२ या पदावर समाविष्ट करून घेण्याबाबत मागणी करण्यात आली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून प्राथमिक शिक्षकांप्रमाणे माध्यमिक शिक्षकांनाही शिक्षणाधिकारी, प्राचार्य कनिष्ठ महाविद्यालय, विस्तार अधिकारी वर्ग-१ व वर्ग-२ या पदावर सामावून घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) नाही.

जिल्हा परिषद सेवेतील एम.एड/एम.ए. (एज्यु.) व शासनाने राज्य व राष्ट्रीय आदर्श शिक्षक पुरस्काराने सन्मानित शिक्षकांना प्रशासकीय वर्ग-१ व वर्ग-२ पदावर सामावून घेण्याबाबत श्री.गजानन पाटील वाळके, राज्याध्यक्ष, माराष्ट्र राज्य आदर्श शिक्षक समिती यांनी दिनांक १६/०१/२०२२ च्या पत्रान्वये शासनास विनंती केली होती. सदर पत्राच्या अनुषंगाने दिनांक १९/०१/२०२२ च्या पत्रान्वये विभागीय आयुक्त, कार्यालये (सर्व) यांच्याकडून वस्तुस्थिती/अहवाल मागविण्यात आला आहे.

(२) व (३) काही संघटनांची निवेदने प्राप्त झालेली आहेत.

शिक्षणाधिकारी गट -अ व उपशिक्षणाधिकारी/गट शिक्षणाधिकारी गट-ब ही पदे शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाच्या अखत्यारीतील असून सदर पदांचे सेवाप्रवेश नियम दिनांक ५/७/२०१६ च्या अधिसूचनेन्वये अधिसूचित करण्यात आले आहेत. सदर सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार सदर पदावर सरळसेवेने/पदोन्नतीने नियुक्ती/पदस्थापना करण्यात येते. तसेच जिल्हा परिषदेतील गट-क च्या पदांच्या सेवाप्रवेश नियमाबाबतची कार्यवाही ग्रामविकास विभागामार्फत करण्यात येते. राज्य शासनाच्या किंवा जिल्हा परिषदेच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदांसाठी अनुक्रमे भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ व महाराष्ट्र जिल्हा परिषद आणि पंचायत समिती अधिनियम १९६० च्या कलम २७४ खाली तयार केलेल्या महाराष्ट्र जिल्हा परिषद जिल्हा सेवा (सेवाप्रवेश) नियम १९६७ खाली अधिसूचित केलेल्या त्या त्या पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार नियुक्त्या केल्या जातात. सध्या उच्च अर्हता धारण करणाऱ्या शिक्षकांना, मागणी केलेल्या पदांवर विनंती केल्याप्रमाणे थेट सामावून घेण्याची तरतूद नसल्यामुळे सदर मागणीप्रमाणे पुढील कार्यवाही करणे शक्य नाही, असे करणे असंवैधानिक ठरेल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत सर्व रुग्णालयांमध्ये
अग्निशमन यंत्रणा बसविण्याबाबत**

(५६) * १४५३३ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२१६६ ला दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत माहे जानेवारी, २०२२ पर्यंत सर्व रुग्णालयांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा बसविण्याबाबत तसेच जिल्हा नियोजन समित्यांनी रुग्णालयांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा बसविण्यासाठी निधी उपलब्ध करून द्यावा अशा सूचना दिल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आरोग्य विभागाने सूचना करूनही प्राथमिक आरोग्य केंद्रांनी गेल्या तीन वर्षांत फायर ऑडीट अहवाल सादर केला नसल्यामुळे अग्निशमन यंत्रणा बसविण्यात अडथळा निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने अग्निशमन यंत्रणा बसविण्याची कार्यवाही पार न पाडणाऱ्या संबंधित अधिकाऱ्यांविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

राज्यामध्ये कार्यरत असलेल्या एकूण १८७७ प्राथमिक आरोग्य केंद्रापैकी १७५४ प्राथमिक आरोग्य केंद्राची फायर ऑडीटसाठी अर्ज केला असून, त्यापैकी १४९८ प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे ऑडीट झाले असून २०८ प्राथमिक आरोग्य केंद्रांना फायर एनओसी मिळाली आहे. तसेच आरोग्य संस्थांमध्ये अग्निशामक यंत्रणा बसविण्याबाबतची कार्यवाही जिल्हास्तरावर सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मराठवाड्यातील नदीजोड प्रकल्पाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्याबाबत

(५७) * १४७७३ श्री.अंबादास दानवे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३३३९ ला दिनांक २५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पश्चिम वाहिनी नद्यांचे समुद्रात वाहून जाणारे पाणी मराठवाड्यात आणण्यासाठी जाहीर केलेल्या नदीजोड प्रकल्पाचे काम संध गतीने सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर योजनेच्या पहिल्या टप्प्यात ३१.१७ टीएमसी पाणी गोदावरी खोऱ्यात आणण्याचे नियोजन करण्यात आले असून त्यापैकी १ टीएमसी पाणी आणण्याच्या प्रवाही योजना पूर्ण झाल्या असून योजनेचे काम संध गतीने सुरु राहिल्यास नद्यांचे पाणी गोदावरी खोऱ्यात आणण्यासाठी दहा वर्षांचा कालावधी लागण्याची शक्यता जलतज्ञ यांनी व्यक्त केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले वा त्यानुषंगाने पश्चिम वाहिनी नद्यांचे समुद्रात वाहून जाणारे पाणी मराठवाड्यात आणण्यासाठी जाहीर करण्यात आलेल्या नदीजोड प्रकल्पाचे काम जलद गतीने पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

गोदावरी खोऱ्यातील ३० प्रवाही वळण योजनांद्वारे ७.४ अघफू पाणी, तसेच दमणगंगा-वैतरणा-गोदावरी, दमणगंगा एकदरे- गोदावरी व पार गोदावरी या नदीजोड योजनेद्वारे अनुक्रमे ७.१३ अघफू, ५.०० अघफू, व ३.४२ अघफू पाणी वळविणे प्रस्तावित आहे. तसेच दमणगंगा -पिंजाळ नदीजोड योजना पूर्ण झाल्यानंतर १०.०० अघफू पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविणे शक्य आहे. असे एकूण- ३२.९५ अघफू पाणी वळविणेसाठी योजना पूर्ण / बांधकामाधीन / सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करणेच्या टप्प्यावर प्रगतीत आहेत. उपरोक्त पैकी सद्यःस्थितीत १४ प्रवाही वळण योजना पूर्ण झाल्या असून १.०७ अघफू पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविणेत येत आहे.

योजनेचे काम संध गतीने सुरु राहिल्यास नद्यांचे पाणी गोदावरी खोऱ्यात आणण्यासाठी दहा वर्षांचा कालावधी लागण्याची शक्यता जलतज्ञ यांनी व्यक्त केली आहे, ही बाब जलसंपदा विभागास ज्ञात नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

पश्चिम वाहिनी नद्यांचे पाणी पूर्वेकडे गोदावरी खोऱ्यात वळविण्यासाठी ३० प्रवाही वळण योजना प्रस्तावित असून त्याद्वारे ७.४० अघफू पाणी वळविणे नियोजित आहे. त्यापैकी १४ वळण योजनांची कामे पूर्ण झाली असून त्याद्वारे ३०.५३ दलघमी (१.०७ टीएमसी) पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्यात येत आहे. ५ योजनांची कामे विविध टप्प्यावर प्रगतीपथावर असून योजनांद्वारे ३९.५४ दलघमी (१.३५ टीएमसी) पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्याचे प्रस्तावित आहे. उर्वरित ११ प्रवाही वळण योजना भविष्यकालीन असून या ११ योजनांद्वारे १४१.०९ दलघमी (४.९८ टीएमसी) पाणी गोदावरी खोऱ्यात वळविण्याचे प्रस्तावित आहे. यापैकी कळमुस्ते, अंबाड, चिमणपाडा व कापवाडी या योजनांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेची कार्यवाही प्रस्तावित आहे. उर्वरित प्रवाही वळण योजनांचे प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव तयार करणेची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर प्रगतीत आहे.

दमणगंगा (एकदरे) - गोदावरी (वाघाड) व दमणगंगा-वैतरणा-कडवा नदी-गोदावरी (१२.१८ टीएमसी) या २ नदीजोड योजनेच्या सविस्तर प्रकल्प अहवाल बनविण्याचे काम राष्ट्रीय जलविकास अभिकरण यांचेमार्फत प्रगतीत असून सविस्तर प्रकल्प अहवाल ऑक्टोबर, २०२२ अखेर प्राप्त होणे अपेक्षित आहे. तसेच पार-गोदावरी उपसा योजना क्र. ३ व ४ या २ योजनांचे सर्वेक्षण पूर्ण असून, सविस्तर प्रकल्प अहवाल राज्य तांत्रिक सल्लागार समिती नाशिक यांचेकडे मान्यतेसाठी सादर असून राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीने उपस्थित केलेला शेऱ्यांची पूर्णता करणेची कार्यवाही क्षेत्रिय स्तरावर प्रगतीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात वैद्यकीय गर्भपात कायदा १९७१ च्या नव्या सुधारित कायद्याचे अधिनियम जाहीर करून अंमलबजावणी करण्याबाबत

(५८) * १३६५० श्री.प्रसाद लाड, श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वैद्यकीय गर्भपात कायदा १९७१ च्या सुधारित तरतूदीनुसार बलात्कार पीडित अपंग अल्पवयीन मुलींसाठी गर्भपाताची २० आठवड्यांची मुदत २४ आठवड्यांपर्यंत वाढविण्यात आली असून गर्भपात करणाऱ्या केंद्राच्या अस्पष्टतेबाबत अनेक त्रुटी असल्याने मा.सर्वोच्च न्यायालयात आव्हान करून यासंबंधीची याचिका दाखल करण्यात आली असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, “मनोधैर्य योजनेतर्गत” पीडित मुलीला भरपाई देण्यासाठी जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणासमोर आवश्यक ती कागदपत्र सादर करावी लागणार असून १० दिवसांच्या आत आदेश दिल्यापासून मुलीच्या खात्यात भरपाईचे रुपये ५० हजार जमा करण्याबाबत मा.सर्वोच्च न्यायालयाने शासनाला आदेश दिले आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी नव्या सुधारित कायद्याचे अधिनियम जाहीर करण्यास विलंब होत असल्याने त्याची अंमलबजावणी करण्यासाठी शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे तसेच, सदरील नवा कायदा आणण्यासाठी किती कालावधी अपेक्षित आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.तानाजी सावंत : (१) यासंदर्भात सर्वोच्च न्यायालयात याचिका दाखल केली असल्याचे आढळून येत नाही.

(२) मनोधैर्य योजनेतर्गत जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरण अथवा राज्य विधी सेवा प्राधिकरण यांच्याकडे अर्ज आल्यानंतर अंतरिम सहाय्य म्हणून कागदपत्रे प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून सात दिवसांच्या आत पिडीतेला रुपये ३०,००० इतकी रक्कम पिडीतेच्या वैद्यकीय उपचारासाठी तात्काळ मदत म्हणून मंजूर करण्यात येते.

(३) वैद्यकीय गर्भपात कायदा, १९७१ मध्ये केंद्र शासनामार्फत सुधारणा करून वैद्यकीय गर्भपात (सुधारणा) कायदा २०२१, दिनांक २४ सप्टेंबर २०२१ पासून देशात अंमलात आला आहे. सदर सुधारीत कायद्याचे नियम केंद्र शासनाच्या दिनांक १२ ऑक्टोबर २०२१ रोजीच्या अधिसूचनेद्वारे भारतीय राजपत्रात प्रसिध्द करण्यात आले.

त्यास अनुसरून वैद्यकीय गर्भपात कायदा १९७१ ची राज्यामध्ये अंमलबजावणी करण्यासाठी राज्यातील सर्व आरोग्य यंत्रणांना सूचित करण्यात आले असून सदर सुधारित कायद्याची अंमलबजावणी राज्यामध्ये सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई येथील जी.टी. (गोकुळ तेजपाल) रुग्णालयात भूलतज्ञाचे नियमित पद भरण्याबाबत

(५९) * १४६७१ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईच्या जी.टी. (गोकुळ तेजपाल) रुग्णालयात भूलतज्ञ उपलब्ध नसल्यामुळे सन २०१७ मध्ये तसेच मार्च, २०२१ मध्ये पाठीचा कणा वाकल्याची म्हणजेच स्कोलोसिसच्या तक्रारी संदर्भात दाखल झालेल्या रुग्णांवरील शस्त्रक्रिया प्रलंबित असल्याने जे.जे. रुग्णालयातून भूलतज्ञ पाठवावे लागत असल्याचे दिनांक ३१ मार्च, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, जी.टी. (गोकुळ तेजपाल) रुग्णालयात स्कोलोसिस रुग्णांची प्रतिक्षा यादी वाढत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर जी.टी.रुग्णालयात भूलतज्ञांचे पद रिक्त असून यापूर्वी कार्यरत असणारे त्यावेळचे भूलतज्ञ यांना कामाचा मोबदला कमी मिळत असल्याने त्यांनी रुग्णालयात येणे बंद केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून जी.टी. (गोकुळ तेजपाल) रुग्णालयात भूलतज्ञांचे नियमित पद भरण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) व (२) अंशतः खरे आहे.

(३) व (४) जी.टी. (गोकुळ तेजपाल) रुग्णालयातील भूलतज्ञ हे पद रिक्त असल्यामुळे रूग्णसेवा विस्कळीत होवू नये याकरीता बधिरिकरण तज्ञाच्या सेवा अनेस्थेशिया शुल्क अदा करून पॅनल तत्वावर बधिरिकरणतज्ञांची नियुक्ती करण्यात आली होती. सद्यःस्थितीत या रुग्णालयामध्ये बधिरिकरणतज्ञाचे एक पथक कार्यरत असून यामध्ये सहाय्यक प्राध्यापक- ०२, निवासी डॉक्टर (JR- ३)-०२ व निवासी डॉक्टर (JR- १)-०१ अशी बधिरिकरण डॉक्टरांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. तसेच ०१ प्राध्यापक, बधिरिकरणशास्त्रज्ञाची करार पध्दतीने नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांना जुनी निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्याबाबत

(६०) * १४६२३ श्री.सुनिल शिंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२६०३ ला दिनांक ११ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासकीय सेवेत दिनांक १ नोव्हेंबर, २००५ पूर्वी कंत्राटी/ हंगामी तत्वावर नियुक्त असलेल्या व नंतर सेवेत कायम झालेल्या सर्व शासकीय व निमशासकीय कर्मचाऱ्यांना जुनी निवृत्तीवेतन योजना लागू करण्यासंदर्भात राज्य शासनाने दिनांक १९ जानेवारी, २०१९ रोजी वित्त राज्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यासगट स्थापन केला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कर्मचाऱ्यांना निवृत्तीवेतनाचा लाभ केंद्राच्या नवीन निवृत्तीवेतन योजनेचे अनुकरण करण्याबाबत अभ्यास गटाने शासनास अहवाल सादर केला आहे काय,

(३) असल्यास, अभ्यास गटाच्या अन्य शिफारशी काय आहेत व त्यानुषंगाने निर्णयात्मक कार्यवाहीची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) अद्याप अभ्यास गटाने आपला अहवाल शासनास सादर केला नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) नाही, हे खरे नाही. राष्ट्रीय निवृत्तीवेतन योजनेची अंमलबजावणी करताना येणाऱ्या अडचणींच्या निराकरण करण्याच्यादृष्टीने आणि या योजनेची परिणामकारकरित्या अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने दिनांक १९/०१/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये मा.राज्यमंत्री (वित्त) यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यासगटाची स्थापना करण्यात आली आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी येथे वैद्यकीय महाविद्यालय सुरु करण्याबाबत

(६१) * १३७५६ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १०७०२ ला दिनांक २३ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी येथे १०० विद्यार्थी प्रवेश क्षमतेचे नवीन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय तसेच ४३० खाटांचे रुग्णालय स्थापन करण्याबाबत वैद्यकीय शिक्षण विभागाने सन २०२२ मध्ये आदेश जारी केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासकीय महाविद्यालयाच्या इमारतीचे बांधकाम करण्यासाठी शासनाने निधीची तरतूद केली आहे काय, असल्यास, त्याचा तपशिल काय आहे,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने परभणी येथे वैद्यकीय महाविद्यालय व ४३० खाटांचे रुग्णालय सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) होय हे खरे आहे.

शासनाने दिनांक २८/०३/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये परभणी येथे १०० विद्यार्थी क्षमतेचे नवीन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व त्यास संलग्नित ४३० रुग्णखाटांचे रुग्णालय केंद्र शासनाच्या मान्यतेनंतर सुरु करण्यास मान्यता प्रदान केली आहे.

(२) व (३) सन २०२२-२३ करीता मोठी बांधकामे यासाठी निधी विभागाव्दारे अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे. परभणी येथील नवीन शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या बांधकामासाठी प्रशासकीय मान्यतेनंतर यामधून निधी उपलब्ध करण्यात येईल.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील अनेक जिल्ह्यांमधील बालकल्याण समित्यांचे अध्यक्ष व सदस्यांच्या नियुक्त्या करण्याबाबत

(६२) * १४५८२ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय महिला व बालविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्याच्या अनेक जिल्ह्यातील बालकल्याण समित्यांचे अध्यक्ष व सदस्यांच्या नियुक्त्या गत वर्षभरापासून प्रलंबित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागपूर व गोंदिया येथील बालकल्याण समितीमधील अध्यक्ष व सदस्यांची पदे रिक्त असल्याची बाब माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास बाल न्याय अधिनियम २०१५ अंतर्गत बाल कल्याण समिती खंडपीठ म्हणून काम करत असताना अध्यक्ष नसल्याने बालकांच्या अर्जावर निर्णय होत नसल्याने बाल कल्याण समिती नेमणुकीबाबत लोकप्रतिनिधी यांनी लेखी निवेदने दिली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुषंगाने राज्याच्या अनेक जिल्ह्यातील बालकल्याण समित्यांचे अध्यक्ष व सदस्यांच्या नियुक्त्या करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.मंगलप्रभात लोढा : (१) हे खरे नाही.

महिला व बालविकास विभाग शासन अधिसूचना, दिनांक २ जून, २०२२ अन्वये राज्यातील ३६ जिल्ह्यांमध्ये ३७ बाल कल्याण समित्यांवर प्रत्येकी एक अध्यक्ष व चार सदस्य यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

नागपूर व गोंदिया येथील बालकल्याण समितीमधील अध्यक्ष व सदस्य पदांसाठी निवड प्रक्रिया सुरु असताना सदर बाल कल्याण समित्यांचा अतिरिक्त कार्यभार अनुक्रमे बाल कल्याण समिती चंद्रपुर व गडचिरोली यांच्याकडे दिनांक २ जून, २०२२ पर्यंत सोपविण्यात आला होता.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

डोंबिवली (जि.ठाणे) येथील प्रोबेस एन्टरप्रायझेस या कंपनीत झालेल्या स्फोटामध्ये मृत/जखमी कामगारांना नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत

(६३) * १३८४९ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (जि.ठाणे) येथील एमआयडीसीतील प्रोबेस एन्टरप्रायझेस या कंपनीत दिनांक २६ मे, २०१६ रोजी झालेल्या स्फोटामुळे मोठ्या प्रमाणात जिवीतहानी व परिसरातील घरांचे नुकसान झाले असून या घटनेला सहा वर्षे झाली असतानाही स्फोटातील बाधितांना नुकसान भरपाई मिळाली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अशा प्रकारच्या दुर्घटना भविष्यात घडू नयेत यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांच्या अहवालाची अंमलबजावणीही झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने स्फोटामुळे बाधित झालेल्यांना नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत व अशा दुर्घटना टाळण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजनांच्या अंमलबजावणीबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुरेश (भाऊ) खाडे : (१) मे.प्रोबेस एन्टरप्रायजेस, एम.आय.डी.सी. डोंबिवली, जि.ठाणे या कारखान्यात दिनांक २६/५/२०१६ रोजी झालेल्या स्फोटात १२ व्यक्तींचा मृत्यू व २१५ व्यक्ती जखमी झाल्या होत्या.

१२ मृत व्यक्तीपैकी ३ व्यक्ती कारखान्याच्या भोगवटादाराच्या कुटुंबातील असल्याने या व्यतिरिक्त इतर ९ मृत व्यक्तींच्या वारसांना कारखाना व्यवस्थापनामार्फत नुकसान भरपाई, सानुग्रह अनुदान देण्यात आले आहे. तसेच यापैकी दोन मृत कामगारांच्या वारसास राज्य कामगार विमा मंडळ यांचेकडून पेंशन मिळत आहे.

शासनामार्फत ९ मृत व्यक्तींच्या वारसांस प्रत्येकी रुपये २ लक्ष याप्रमाणे आर्थिक मदत देण्यात आली असून, स्फोटात जखमी झालेल्या २१५ जखमी व्यक्तींचा वैद्यकीय उपचाराची रूपये २३,४५,८५८/- इतकी रक्कम प्रतिपूर्ती करण्यात आली आहे.

स्फोटामुळे परिसरातील एकूण २६६० कंपन्या, रहिवाशी इमारत, शाळा व वाहने यांचे नुकसान झाले होते. नुकसान भरपाईबाबत नियमानुसार कार्यवाही सुरू आहे.

(२) व (३) हे खरे नाही.

मे.प्रोबेस एन्टरप्रायजेस या कारखान्यात झालेल्या स्फोटाची चौकशी करण्यासाठी समिती गठित करण्यात आली होती. सदर समितीच्या प्राप्त शिफारशींच्या अनुषंगाने आवश्यक ती कार्यवाही करण्यासाठी संबंधित विभागांना कळविण्यात आले आहे.

तसेच राज्यातील रासायनिक कारखान्यांमध्ये होत असलेल्या आगीच्या दुर्घटना/स्फोट यासारखे अपघात टाळण्याच्या दृष्टिकोनातून उपाययोजना करण्याकरीता दिनांक १६/१२/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती गठीत करण्यात आली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नागपूर जिल्हातील अनेक लघु व मध्यम सिंचन प्रकल्पांच्या तलावातील गाळ उपसणे व खोलीकरण करण्याबाबत

(६४) * १३८९८ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर जिल्हातील पाटबंधारे विभागांतर्गत अनेक लघु व मध्यम सिंचन प्रकल्प कार्यान्वित असून सिंचन क्षमतेनुसार सिंचनाची सोय उपलब्ध होत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यात प्रामुख्याने खेकडानाला, बोरधरण व इतर लघु व मध्यम सिंचन क्षमता असलेले हे प्रकल्प कार्यान्वित होवून अनेक वर्षे झाल्याने या तलावात मोठ्या प्रमाणात गाळ साचला असून तो न उपसल्यामुळे या तलावाची साठवणुक क्षमता कमी होऊन पाण्याचा साठा कमी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, गाळ उपसा करण्यासाठी आवश्यक यंत्रणा कार्यान्वित करून तलावाचे खोलीकरण करणे व साठवणुक क्षमतेत वाढ करण्याबाबत लघु पाटबंधारे विभागाने अद्यापही प्रस्ताव शासनास सादर केला नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चौकशीच्या अनुषंगाने लघु व मध्यम सिंचन प्रकल्पातील तलावाचे गाळ उपसणे व खोलीकरण करण्यासाठी आवश्यक आर्थिक तरतुद उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

नागपूर जिल्ह्यात १२ मध्यम व ५८ लघु प्रकल्प (धरण) सिंचन व्यवस्थापनासाठी असून त्यांचेद्वारे सिंचनाची सोय उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे.

(२) होय, अंशतः खरे आहे.

खेकरानाला मध्यम प्रकल्प ता.सावनेर, जि.नागपूर येथे असून हा प्रकल्प सन १९८५ या वर्षी पूर्ण झाला आहे. तसेच बोर धरण हा मोठा प्रकल्प ता.सेलू, जि.वर्धा येथे असून हा प्रकल्प सन १९६७ या वर्षी पूर्ण झाला आहे.

तसेच नागपूर जिल्ह्यात १२ मध्यम व ५८ लघु प्रकल्प व वर्धा जिल्ह्यातील बोर मोठा प्रकल्प व ५ मध्यम व २१ लघु प्रकल्प सिंचन व्यवस्थापनासाठी आहेत. यापैकी बहुतांश प्रकल्प हे सुमारे ३० ते ४५ वर्षापूर्वीचे असल्यामुळे यामध्ये निश्चितच काही प्रमाणात गाळ साठलेला आहे.

(३) शासन निर्णय दिनांक २४/०५/२०१७ अन्वये ज्या जलाशयांमध्ये रेतीमिश्रित गाळ असेल त्या ठिकाणी गाळ काढण्यास परवानगी देऊ नये, असे निर्देश आहेत. तसेच शा. नि. दिनांक ०३/०८/२०१८ अन्वये प्रथम पाच मोठ्या प्रकल्पातील गाळ व गाळमिश्रित वाळू / रेतीचे निष्कासन या प्रक्रियेचा अनुभव घेऊन राज्यातील उर्वरित प्रकल्पातील गाळ निष्कासन बाबतचे धोरण शासन स्तरावर सुधारीत करण्याचे नियोजित आहे.

तथापि, वर्धा जिल्ह्यातील ३ मध्यम (पोथरा, डोगरगाव, धाम) तसेच ३ लघु प्रकल्प (कु-हा, उमरी व आष्टी) या जलाशयातील गाळ उपसा करणेबाबतचे ना-हरकत प्रमाणपत्र/प्रस्ताव जिल्हाधिकारी वर्धा यांना क्षेत्रिय स्तरावरून सादर करण्यात आला आहे.

(४) लघु सिंचन प्रकल्पासाठी गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार याबाबत शासन निर्णयानुसार कार्यवाही अपेक्षित आहे. राज्यातील पाच मोठे जलाशयामधून गाळ व रेती/वाळू मिश्रित गाळ निष्कासनाच्या कामाकरीता मानक निविदा कागदपत्रे तयार करण्यासाठी दिनांक १८/०७/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समिती गठित करण्यात आली आहे. समितीचा अहवाल सादर झाल्यानंतर, प्रायोगिक तत्वावर पाच मोठ्या धरणांवर गाळ व गाळमिश्रित वाळू/रेतीचे निष्कासनाच्या अनुभवाच्या अनुषंगाने प्रारूप निविदा मध्ये आवश्यक सुधारणा करून ई-निविदा प्रक्रीया पुन्हा राबविण्याचे नियोजन आहे. अनुभवाअंती अंतिम धोरण ठरणार असल्याने सद्यःस्थितीत निधीचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

रायगड जिल्ह्यातील सावित्री, काळ व गांधारी नदीपात्रातील गाळ काढण्याबाबत

(६५) * १३९६५ श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३१७१ ला दिनांक २५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सावित्री नदी पात्रातील गाळ काढण्यास माहे डिसेंबर, २०२१ अखेरीस सुरूवात करण्यात आली असून नदीतील गाळ काढण्यासाठी पुरेशी यंत्र सामुग्री नसल्याने संबंधित कामास विलंब होत असून ही कामे वेळेत पूर्ण करण्याची मागणी महाड तसेच पोलादपूर परिसरातील नागरिकांनी केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, महाड तसेच पोलादपूर तालुक्याच्या ग्रामीण भागातील ओढे, नाले व छोट्या नद्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात आलेला गाळ साफ करणे आवश्यक असल्याने व मुख्य नदी पात्रातील गाळ काढल्यानंतर ग्रामीण भागातून मुख्य नदीपात्रामध्ये येणारे पाणी पुढील पावसाळ्यात या गाळासह आल्यास पुन्हा पुरसदृष्य स्थिती सदर परिसरात निर्माण होवू शकते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून पावसाळ्यापूर्वी सदर कामे पूर्ण होण्यासाठी अधिक यंत्रसामुग्रीची गरज तसेच गाळ काढण्याचे काम जलदगतीने पूर्ण होण्याबाबत संबंधित यंत्रणांकडून कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे तसेच, सावित्री, काळ व गांधारी नदीपात्रातील गाळ काढण्याबाबतची कार्यवाही किती कालावधीत पूर्ण करण्यात येणार आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय हे खरे आहे.

(२) होय हे खरे आहे.

(३) महाड शहरातील पूरनियंत्रणासाठी सावित्री व काळ नदीमधील गाळ काढणेचे काम दिनांक ०४/०१/२०२२ रोजी हाती घेण्यात आले होते. सुरुवातीला त्याकामासाठी जलसंपदा विभागांतर्गत यांत्रिकी विभागातर्फे सावित्री नदी पात्रामध्ये ३ एक्स्केव्हेटर (पोकलेन), एक व्हील लोडर, ८ टिप्पर आणि एक डोझर व काळ नदी पात्रामध्ये १ एक्स्केव्हेटर (पोकलेन) व २ टिप्पर अशी संयंत्रे कार्यरत होती. परंतु कामाचा आवाका पाहता व परिस्थितीचे गांभीर्य लक्षात घेऊन यांत्रिकी विभागामार्फत जादा संयंत्राचा पुरवठा करण्यात आला. तसेच सावित्री नदीतील गाळ काढण्याचे काम तत्कालीन मा.उपमुख्यमंत्री यांनी सूचित केले नुसार, (शासन निर्णय क्रमांक: पुरक/११२१/(प्र.क्र.८१/२१-भाग-१)/यांत्रिकी मंत्रालय, मुंबई दिनांक १७/१२/२०२१ अन्वये) महाड शहरासाठी कायम स्वरूपी उपाय योजना करण्यासाठी पुरवणी मागणी मंजूर करून रुपये ७.५ कोटीची नवीन यंत्रसामुग्री (७ एक्स्केव्हेटर व मोठे २८ टन १५ टिप्पर्स) माहे मार्च, २०२२ अखेर खरेदी केली.

नवीन संयंत्रे प्राप्त होताच त्वरीत प्रकल्पस्थळी रवाना करून गाळ काढणेचे काम करण्यात आलेले आहे.

सावित्री व तिच्या उपनद्यांमधून (काळ व गांधारीसह) अंदाजित ३०.४९ लाख घ.मी. गाळाचे निष्कासन करावयाचे असून जलसंपदा विभागांतर्गत यांत्रिकी विभागाच्या १५ पोकलेन, ८ जेसीबी, ८४ टिप्पर्स व १ डोझरच्या सहाय्याने तसेच लोकसहभागातून जून, २०२२ अखेर एकूण अंदाजे १०.९५ लाख घ.मी. इतका गाळ काढण्यात आलेला आहे. उर्वरित गाळ पावसाळा संपल्यानंतर काढण्याचे नियोजित आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**वैद्यकीय शिक्षण, आयुर्वेद महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालयांमधील
परिचारिकांच्या मागण्यांबाबत**

(६६) * १४५३० श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील वैद्यकीय शिक्षण, आयुर्वेद महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालयांमधील परिचारिकांनी त्यांच्या प्रलंबित मागण्यांसाठी केलेल्या आंदोलनानंतर सर्व मागण्या तत्त्वतः मान्य करण्यात आल्याचे आश्वासन शासनाने माहे सप्टेंबर, २०२० व जून, २०२१ मध्ये परिचारिका संघटनेला दिले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शासनाने दिलेल्या आश्वासनाप्रमाणे निर्णय न घेतल्यामुळे महाराष्ट्र राज्य परिचारिका संघटनेने दिनांक २८ मे, २०२२ रोजी पासून बेमुदत काम बंद आंदोलन केल्याने मा.वैद्यकीय शिक्षण मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ३१ मे, २०२२ रोजी बैठक घेण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, परिचारिका संघटनेच्या मागण्यांसंदर्भात संबंधित विभागांचे अभिप्राय घेऊन तसेच कायदे व नियमातील तरतुदी विचारात घेऊन दिनांक १५ जुलै, २०२२ रोजी पर्यंत त्यांच्या मागण्यांसंदर्भात उचित कार्यवाही करण्यात येईल असे आश्वासन बैठकीमध्ये मंत्री महोदयांनी दिले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वैद्यकीय शिक्षण, आयुर्वेद महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालयांमधील परिचारिका संघटनेच्या मागण्यांसंदर्भात विभागाकडून व संचालनालयाकडून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे व त्याची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.गिरीश महाजन : (१) हे खरे नाही.

(२) व (३) अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र राज्य परिचारिका संघटनेच्या विविध मागण्यांसंदर्भात निवेदने प्राप्त होत होती व संघटनेच्या मागण्यांनुसार शासन स्तरावर तसेच संचालनालय स्तरावर कार्यवाही सुरु होती. परंतु कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावाने उद्भवलेल्या परिस्थितीमुळे मागण्यांसंदर्भात अंतिम निर्णय होऊ शकलेला नाही. सदर वस्तुस्थिती परिचारिका संघटनेच्या निदर्शनास आणूनही त्यांनी दिनांक २८ मे, २०२२ पासून बेमुदत कामबंद आंदोलन सुरु केले होते. सदर आंदोलनाच्या पार्श्वभूमीवर मा.मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण) यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक ३१/०५/२०२२ रोजी बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीमध्ये परिचारिकांच्या मागण्यांवर चर्चा करण्यात आली व परिचारिका संघटनेच्या मागण्यांसंदर्भात संबंधित विभागांचे अभिप्राय घेऊन तसेच कायदे व नियमातील तरतुदी विचारात घेऊन दिनांक १५/०७/२०२२ पर्यंत त्यांच्या मागण्यांसंदर्भात उचित कार्यवाही करण्यात येईल, असे आश्वासित करण्यात आले.

(४) परिचारिका संघटनेने केलेल्या मागण्यांची पूर्तता करण्याच्या अनुषंगाने वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन संचालनालयाने विभागाच्या अधिनस्थ संस्थांकडून प्रस्ताव मागविलेले आहेत. तसेच काही मुद्यांसंदर्भात अन्य विभागांचे अभिप्राय मागविण्यात आलेले आहेत. परिचारिका संघटनेच्या सर्वच मागण्यांबाबत शासन तसेच संचालनालय स्तरावर सत्वर कार्यवाही सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद